

1 § Partiledardebatt

Partiledardebatt

Anf. 1 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Herr talman! Människor lider i Gaza i ett krig som inte tjänar något vettigt syfte. Det talas om 900, ja, kanske uppemot 1 000 döda, varav över 200 är barn; ingen vet. Det kommer säkert att bli ännu värre.

Ännu en gång påminns vi om att det som ofta först uttrycks i syfte att uppnå med militära mål snabbt omvandlas till att mer bli sådant som räknas i civila offer. Vi har sett det förut, och vi kommer att se det igen. I spåren av detta kommer minnena att leva kvar. Människor kommer att minnas oförrätterna. De kommer att påminna varandra om oförsonligheten. Nya hatets spiraler kommer att uppstå och växa sig starkare. En ny generation växer upp med hatet som idé och utgångspunkt i det Mellanöstern som redan har alldeles för mycket av detta.

Också i Sverige är många arga och uttrycker en vilja om att regeringen ska ta ställning och berätta att en part sitter med all skuld och den andra med ingen skuld alls. Jag har väldigt svårt att se det förhållnings sättet. Tar man i för mycket i den riktningen ska man akta sig så att man inte blir en del av den våldets ideologi som säger att den ena partens våld är legitimt eftersom den andra partens våld är så avskyvärt. Så ska vi inte resonera.

Jag vill vara tydlig med att Sveriges röst ska vara en röst för fred, för att lägga ned vapnen och för att få i gång en försoningsprocess. Det är det vi ska berätta och också stå för.

Sveriges röst ska vara ett stöd för att häva den belägring av Gaza som sker.

Sveriges röst ska användas för att kräva att insatser sätts in för att få stopp på smuglingen in i Gaza. Men vi ska också påpeka att vi vet att saker hänger ihop. Där det alltför hårt isoleras uppstår en väldig mänsklig verksamhet för att smuggla in. Att häva belägringen och att se till att det inte går att smuggla in vapen till Gaza hänger ihop.

Sveriges röst ska användas för att vara redo och komma med resurser till stöd för förverkligandet av en fred, för försoning och för återuppbyggnad. Där är jag väldigt övertygad om att jag har hela denna riksdags stöd. Men det kommer att kräva insatser också av ett helt samlat EU och förhoppningsvis också från USA.

Om sex dagar, mina vänner, svärs Barack Obama in som USA:s 44:e president. Jag tror att det är svårt att hitta en amerikansk president som möts med så mycket förväntningar som just Barack Obama. Hans budskap om *change* vann det amerikanska folkets stöd men har faktiskt skapat ett världsunikt politiskt mandat för ledarskap av ett slag vi inte sett på mycket länge.

Nu vilar på Obamas axlar och på hans administration att använda det mandatet för att visa just ledarskap, visa att han kan få fred att träda i krigets ställe och att han kan agera för att dämpa finanskrisen och agera klokt för att få tillbaka tillväxten i den globala ekonomin. På hans axlar vilar också möjligheten att få på plats ett internationellt klimatavtal.

Jag tillhör dem som nu ser en möjlighet att förstärka den transatlantiska länken. Vi vet av erfarenhet att ett nära samarbete mellan EU och USA är världens bästa garant för frihet och demokrati. Med Barack Obama på plats ska det – förhoppningsvis – nu kunna gå att förstärka detta. Det är så mycket viktigare nu när Sverige står på tröskeln till att ta över ordförandeskapet i EU att vi också vet att agera tillsammans med andra goda krafter. Det är nämligen väldigt mycket viktigt som ska prövas och hanteras under vårt ordförandeskap.

Det första – det lär både det franska och det tjeckiska ordförandeskapet oss – är att vi kan förbereda oss hur mycket som helst. Det är ändå det oväntade som sedan präglar ordförandeskapet, i Frankrikes fall med finanskris och Georgienkrig och i Tjeckiens fall med gasleveransproblem och krig i Gaza. Det är det oväntade vi allra mest ska förbereda oss för.

Vidare vet vi att de internationella klimatförhandlingarna ska föras i hamn under det svenska ordförandeskapet – förhoppningsvis ett avtal som ger ett globalt svar på ett globalt problem. Sverige och EU måste vara pådrivande i den processen.

Vi vill få på plats vår Östersjöstrategi för att markera vad som i dag nära nog är ett EU:s innanhav i ambitioner att förverkliga EU:s idéer om rörlighet och miljöinsatser.

Vi vill få på plats ett särskilt Stockholmsprogram för att föra vidare ambitionerna när det gäller migration och brottsbekämpning.

Vi måste stå samlade mot den internationella brottsligheten och den hänsynslöshet som finns i Europa. Nationalstaternas rättsmaskinerier förslår inte mot den typen av internationella ligor.

Sverige kommer att få agera för utvidgningen och då med Kroatien som vill bli färdigt med medlemskapsförhandlingarna och med den känsliga översynen bland annat när det gäller Ankaraprotokollet kopplat till Turkiet.

Vi kommer också att behöva behandla det faktum att Lissabonfördraget ännu inte är på plats och att det kommer att vara en stor omställning i hela EU-maskineriet efter det val till Europaparlamentet den 7 juni som ger också svenska folket en möjlighet att påverka hur det ökade inflytande vi ser för Europaparlamentet ska användas av de svenska representanterna.

År 2009 innebär också svåra prövningar för den svenska ekonomin och för många människor i Sverige. Krisen kommer utifrån. Den är global. Den började i en finanskris i USA vars svans vi lever i verkningarna av. Den har nu naturligtvis spritt sig över hela världen. I finanskrisens

spår har detta övergått i varsel. Vi ser nu en arbetslöshet som växer i Sverige och i alla länder runt omkring oss.

Eftersom krisen drabbar alla har det också varit viktigt att agera gemensamt för att stå upp mot krisen. Återigen har EU visat sin betydelse ställt inför prövningar även av ett slag som inte alltid varit det som EU har arbetat med, först för att koordinera en ökad stabilitet i den finansiella sektorn – någonting som fortfarande inte fullt ut är på plats och som vi måste fortsätta att agera för att få på plats – och sedan för att koordinera finanspolitiken så att det blir ett sätt att stå emot de krisens vågor som vi ser över hela Europa.

Det gör att nära nog alla länder kommer att närma sig den mycket höga nivå av finanspolitiska stimulanser som bland annat Sverige i dag står för. Vi har utformat detta för att försvara och underbygga vår tydliga arbetslinje och jobbpolitik. Det som långsiktigt är rätt för Sverige är också det rätta att möta en kris och konjunkturavmattning med. Att fortsatt markera att det måste löna sig att arbeta och att fortsatt markera att vår politik särskilt inriktas på grupper som har svårt att hävda sig på arbetsmarknaden är inte minst viktigt i ett läge där det är kärvare att kunna få jobb.

Det handlar om investeringar i det som ska bygga Sverige långsiktigt starkt: i forskning, i förbättrad kvalitet i utbildningen och i mer av infrastruktur. Där har vi gått igenom det som gör att vi direkt kan sätta spaden i backen, någonting som välkomnas av många och som nu kommer på plats.

Det handlar också om ett stöd till människors omställning i en svår situation.

Tillsammans med att vi pekar på företagens ansvar och på att använda de i kollektivavtalen framtagna trygghetsförsäkringarna förstärker vi nu Arbetsförmedlingens verktygslåda och möjligheter att också finnas till stöd för omställning med coachningsinsatser, utbildningsinsatser och möjligheter till arbetspraktik – allt för att rikta in sig på de människor som nu behöver stöd till omställning – ett behov som krisen ger upphov till.

Vi säkerställer också resurserna till välfärden. Redan för innevarande år skjuter vi till nära 10 miljarder till de offentliga verksamheterna för att markera att vi står upp för kärnan i den svenska välfärden även när det är kris.

Låt mig vara tydlig med en sak: Det finns inga mirakelkurer. Det finns det inte i Sverige, det finns det inte i Europa och det finns det inte i världen. Även de som ägnar stor kraft åt att formulera paket som riskerar att radera statsfinanserna får erkänna att det ytterst bara är på marginalen man kan påverka hur djupt en sådan här lågkonjunktur går och hur det dessutom är svårt att agera nationellt mot det som har globala förklaringar.

Vikten av att försvara offentliga finanser måste understrykas. Världen skapar nya obalanser om vi skjuter de offentliga finanserna i sank. Denna regerings fortsatta löfte är att agera mot finanskris, att agera för omställning och till försvar för de offentliga finanserna i en konsekvent jobbpolitik som hela tiden också värnar kärnan i den svenska välfärden.

(Applåder)

Prot. 2008/09:56

14 januari

Partiledardebatt

Anf. 2 MONA SAHLIN (s) replik:

Herr talman! Det var en statsminister som uttryckte en regeringspolitik som i princip är att här lämnar man walk over när det gäller inrikespolitiken under resten av mandatperioden. Här var det en regering som i princip uttryckte sin politik som regering UPA, regering utan politiskt ansvar.

Vi står inför ett läge där varslen inte bara är varsel utan nu blir uppsägningar, där varslen inte bara är prognoser utan realiteter, där fler och fler människor förlorar jobbet varje dag. Regeringens besked är, vad då, att det ska tillsättas sju grupparbetsgrupper som ska fundera under resten av mandatperioden?

Regeringen har mage att stå här och säga att det är viktigt att ta ansvar för ekonomin i landet. Budgetunderskottet, Fredrik Reinfeldt, är snart lika stort som budgetöverskottet var när ni vann valet 2006. Budgetunderskottet är snart lika stort som de skattesänkningar som regeringen har genomfört och som gynnar dem som har det gott ställt och ökar klyftorna. Regeringen har åstadkommit en sak: Ni har ökat klyftorna mellan dem som har jobb och dem som inte har jobb. Det är ni som riskerar att välfärden och de arbetslösa nu får betala priset. Ni misslyckades med att använda den goda ekonomin till att rusta Sverige för framtiden.

Nu är regeringens besked att det inte kommer några besked. Kommuner och landsting kommer att stå inför stora uppsägningar. Många kvinnor kommer att förlora jobbet. Många kommer att se en bristande kvalitet i välfärden därför att ni gjorde en annan prioritering.

När kommer beskedet om det som alla från ert eget finanspolitiska råd är överens om krävs, resurser till välfärden för att förhindra uppsägningar? Annars är det bara att statsministern står här och säger: Välkommen till verkligheten. Det är på regeringens ansvar, och inte finansskriens, att klyftorna nu växer. Kom ut ur skuggorna, ta ansvar!
(Applåder)

Anf. 3 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik:

Herr talman! Vad var oppositionsledarens uppfattning där egentligen? Var det att regeringen gjorde för mycket eller för lite? Dels ska det göras nya stora paket, dels uttrycks bekymmer för budgetunderskottet. Hur får Mona Sahlin dessa saker att hänga ihop? Det är därför vi är oroliga för den flod av paket närmast på daglig basis som levereras från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Presentera en tabell! Låt oss få se vad utgifterna blir! I en debattartikel i Dagens Nyheter i dag noteras att en sådan siffra inte fanns med. Det är så man späder på budgetunderskottet, Mona Sahlin.

Vi har gett besked om att vi ska försvara de offentliga finanserna därför att vi tror att det långsiktigt är viktigt. Kortvariga underskott, som ju i mycket bygger på att krisen är djup, kan man försvara om man ser att det snabbt går tillbaka i överskott. Men varaktiga stora underskott som skjuts på med ofinansierade utgiftsreformer är morgondagens besked om att knacka på dörren för skattehöjningar och nedskärningar i kärnan av den svenska välfärden. Det är socialdemokratins besked, det är inte regeringens.

Vi har gjort 40-miljarderssatsningar, som vi har kunnat bygga på överskott och på att vi faktiskt varit aktsamma om de offentliga finanser-

na i ett tidigare läge, just inriktat investeringar i det som gör Sverige starkt och är till stöd för människor för omställning. Det byggs nu ut omfattande möjligheter till omställning hos Arbetsförmedlingen för arbetspraktik med coacher, till stöd också för att finnas bredvid det som görs via trygghetsförsäkringar som finns i kollektivavtalen. Vi riktar in oss på att påpeka företagens ansvar. Vi investerar i mycket av det som är klokt för framtiden – forskning, infrastruktur – och ser till att det är mer lönsamt att arbeta.

Jag tror att i alla delar har vi visat och fortsätter att visa att vi är redo att ta ansvar, men vi gör det måna om att se till att de offentliga finanserna inte raderas. Där kommer konflikten att stå, tror jag, i svensk politik inför 2010.

(Applåder)

Anf. 4 MONA SAHLIN (s) replik:

Herr talman! Ibland undrar jag vilken planet som Fredrik Reinfeldt bor på, om han själv tror på att de insatser som regeringen har gjort och som lades fram i budgeten, för övrigt för ett halvt år sedan och innan de oerhört stora varslen och den växande arbetslösheten kom, ens skulle vara i närheten av att vara tillräckliga. Jag undrar om Fredrik Reinfeldt själv tror på att det bästa sättet att försvara starka statsfinanser är att bränna på med ofinansierade skattesänkningar för dem av oss som redan innan hade det allra bäst. Är det bästa sättet att försvara en stark ekonomi att stå passiv när arbetslösheten växer så att landstingens och kommunernas ekonomi därmed blir ännu sämre och att socialbidragskostnaderna ökar?

Regeringen har mage att stå här och säga att den stora striden kommer att stå om Sveriges ekonomi. Den tänker jag ta, och den tar jag på samma sätt som kloka, offensiva och radikala regeringar på många håll i Europa gör genom att satsa på det som handlar om att klara jobben för framtiden. Regeringens passivitet är oerhört allvarlig, och det kommer vi att debattera.

(Applåder)

Anf. 5 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik:

Herr talman! Jag bor på planeten jorden, och min uppfattning är att vi ska vara noggranna med att påpeka att det här är en global kris. Jag tror att Mona Sahlins gör det väl enkelt för sig om hon försöker antyda att det finns inhemska lösningar som gör att det går att rätta till detta. Du skapar förväntningar hos människor om att det lätt går att göra. Det är en global kris, en finanskris, som vi ser i alla länder och där vi försöker agera koordinerat. Det tror jag är det kloka sättet att stå upp och vara för stöd för människor inför omställning, möta den här krisen och se till att vi är starka i andra änden.

Men jag tänker inte framställa det som att det finns några mirakelkurer eller några snabba förslag som gör att vi rättar till sysselsättningskrisen, och jag vill påpeka att det gör Mona Sahlins förslag inte heller. Det är ytterst marginellt hur de påverkar sysselsättning, men det är tydligt att de har en annan profil än regeringens, nämligen att de underminerar statsfinanserna. Det kommer nya förslag hela tiden där ni inte ens längre

anger vad de kostar och hur de påverkar de offentliga finanserna. Det är det som är skillnaden.

(Applåder)

Anf. 6 LARS OHLY (v) replik:

Herr talman! I Gaza grävs blodiga människokroppar fram ur rester av sönderbombade byggnader. Lemlästade barn bärs in på överfulla sjukhus som saknar utrustning och mediciner. Dödssiffrorna stiger i en vansinnig takt och närmar sig nu 1 000 döda. Över 4 000 är skadade, och till det kommer alla tusentals anhöriga som berövats sina fäder, mödrar, systrar, bröder, söner, döttrar och barnbarn, alla tusentals hemlösa och alla hundratusentals traumatiserade. Detta i Gaza, där befolkningen redan hade förts till svältgränsen genom Israels 18 månader långa brutala blockad som stoppade införsel av mat, bränsle och livsförnödenheter. Och vi har en statsminister som inte kan ta orden folkrätt, mänskliga rättigheter eller fördömande i sin mun när han pratar om situationen i Gaza. Det är häpnadsväckande svagt. Och Fredrik Reinfeldt förekommer oss som vill ställa Israel till svars genom att säga: Ni riskerar att legitimera våldet.

Våld mot civila är alltid ett övergrepp och ska alltid fördömas. Låt mig påminna om några siffror. 673 palestinier och 25 israeler förlorade livet i Gaza år 2006, 301 palestinier och 2 israeler år 2007, 388 palestinier och 9 israeler år 2008.

Israel har sedan sitt bildande gång efter annan struntat i internationella konventioner, struntat i internationell lag och fortsätter att ockupera ett land i strid med folkrätten. Låt oss fördöma detta, statsministern!

Anf. 7 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik:

Herr talman! Jag tror att jag markerade ganska tydligt att jag inte tror på någon militär lösning i Gaza. Låt mig också säga att både Israel och Hamas har brutit mot sina respektive skyldigheter enligt den humanitära rätten. Om Lars Ohly kan säga det jag just sade är vi överens åtminstone så pass långt.

Hamas har ingen grund i någon rätt att skicka raketer in i Israel vilket de har gjort under flera år och i tusental. Israel har enligt folkrätten rätt att reagera mot detta men har också att iaktta proportionalitetsprincipen och att inte rikta raketer mot civila offer. Det är väl uppenbart att det inte har fungerat. Återigen: Det finns ingen militär lösning på denna konflikt.

Jag noterar att den under några år lite gladare Lars Ohly nu låter arg igen, och det blir väl så. Alltför stor ilska, Lars Ohly, är grunden för våldets ideologi. Det är så man alltid har berättat, att den som är tillräckligt arg alltid kan hävda att det våld vi är utsatta för ger rätt att vara arg eller bara så där lite grann tappa bort den andra partens skyldigheter. Du skakar på huvudet. Berätta då om den balanserade syn du egentligen har i frågan om hur två parter har givit upphov till detta, så tror jag att du kan förenas med mig om att det grundläggande är vapenvila, försoningsprocess, återuppbyggnad och ett hävande av blockaden. Men den nödvändiga utgångspunkten är att det är två parter som tror på våldsanvändning och som ser militära syften med sitt agerande, och det är inte hållbart och kommer inte att leda till frågans lösning.

(Applåder)

Anf. 8 LARS OHLY (v) replik:

Herr talman! Statsministern kanske vill att jag ska skratta när jag berättar om situationen i Gaza. Det är människor som utsätts för ett obegripligt övervåld, människor som redan har varit de mest utsatta, människor som varje dag har levt i en vansinnets verklighet de senaste 18 månaderna och som nu dessutom ser hur bomber faller över deras huvuden. Och ni belönar den regering som är ansvarig för dessa angrepp.

Det är inte så att statsministern står för någon sorts balanserad syn. Statsministern står för synen att EU ska ingå ett fördjupat samarbete med den israeliska regeringen. EU ska utveckla handelsförbindelserna med Israel. EU ska belöna det Israel som under 61 år har struntat i internationella konventioner och internationell lag och i över 40 år har ockuperat territorium som inte tillhör dem. Den belöningen leder naturligtvis till att våldet blir ytterligare en lösning för den israeliska regeringen, eftersom man ser att ingen stark stat tar avstånd från detta våld på ett tydligt sätt, och allra minst Sveriges statsminister.

Anf. 9 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik:

Herr talman! Jag tror att alla hörde att jag tydligt markerade mot våldsanvändningen. Det finns inga militära lösningar.

Hörde ni Lars Ohly säga någonting om den andra parten? Nej, det är ju så det blir för Vänsterpartiet; det finns bara en part att lägga all skuld på. Om Lars Ohly tror att man löser konflikter människor emellan genom att bara se till den enes utgångspunkt, då vet han inte mycket om hur man måste agera för fred och försoning i världen.

Jag har, och Carl Bildt har, agerat med detta försoningens budskap här och på plats med EU. Och jag vill säga att jag välkomnar ett Israel som inte bara ensidigt tror att den enda världspolitiska kontakt man har är USA utan som för samtal med EU, där vi för fram vår kritik och ifrågasätter vad det är för militära idéer som ligger bakom vapenmaktsanvändningen.

Om man inte inser att det är två parter och om man inte inser att dessa bomber som också faller över israeliska människor lägger precis samma grund för oro, död och hat som det man upplever i Gaza, då löser man inte det här problemet, Lars Ohly.

(Applåder)

Anf. 10 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Herr talman! Den moderatledda regeringen har gått till val på en fråga, satsat allt på ett kort. Det mantra som vi har hört alltsedan valet 2006 har varit att regeringens övergripande mål är att bryta utanförskapet. Men det huvudsakliga engagemanget har handlat om att på olika sätt försämra trygghetssystemen och på så sätt tvinga människor ur sin slöhet och in på arbetsmarknaden. De har också gett resurser för att sänka skatterna för oss som redan har jobb och en bättre livssituation. Frågan om fler och växande företag har ägnats betydligt mindre intresse.

Nu finns det en risk med att lyfta en fråga så stort och ovanför alla andra. Risken är att man inte lyckas med denna den enda uppgiften. Då faller allt, och det är där vi hamnat just nu. Utanförskapet minskar inte och arbetslösheten ökar hur man än väljer att mäta. Konkurserna ökar och företagen avskedar och blir mindre i stället för större.

Regeringen håller alldeles uppenbart på att totalt och fullständigt misslyckas med sitt enda övergripande mål. Det enda som växer i alliansens Sverige är arbetslösheten, konkurserna och otryggheten. Sedan oktober i fjol har över 60 000 personer varslats.

Vi har en regering som i stället för att visa ledarskap står handfallen och förvärrar krisen genom att radera trygghetssystemen. Nu i dagarna, samtidigt som arbetslösheten skjuter i höjden, riskerar till exempel 75 000 människor som varit sjukskrivna i mer än sex månader att få indragen sjukpenning. Ni gör människor utslagna. Ni ökar utanförskapet. Och dagens besked i Dagens Nyheter är solklart: Ingenting ska regeringen göra för att offensivt möta den ekonomiska krisen. Det gäller tydligen att hålla hårt i bordskanten och hoppas att den går över.

(Applåder)

Anf. 11 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik:

Herr talman! Jag ska ge Peter Eriksson ett erkännande. Det har någon gång i historien låtit ungefär så där från en del moderater, det vill säga att allt som beror på konjunktur och handlar om globala förhållanden skylls ensidigt på regeringen. Jag vet inte om ens Peter Eriksson själv tror på det. Men jag tror att svenska folket är väldigt klara över att det här är en utifrån kommande kris. De ser en regering som agerar i Sverige och koordinerat inom Europeiska unionen för att möta en finanskris och använda omfattande finanspolitiska stimulanser.

Peter Eriksson vill göra gällande att det är fel det som vi har gjort när det gäller en del av de stora ersättningssystemen. Vår idé är att de som lever med sjukförsäkring ska vara sjuka och inte ha arbetsförmåga. Det är tydligen inte någonting som Peter Eriksson håller med om. Vår idé är att hela politiken ska inriktas på att jobb är bättre än att försörjas av bidrags- och ersättningssystem. Är det Peter Erikssons löfte till svenska folket att återgå till den politik som gällde före 2006, där det tydligaste sättet att dölja den svenska arbetslösheten var att slussa ut människor i förtidspension eller, som vi säger, leva med sjuk- och aktivitetsersättning? Det var ett system som när vi trädde till omfattade över 550 000 människor, en stor andel av dem med arbetsförmåga. Socialdemokraterna med stödbenen i Vänsterpartiet och Miljöpartiet använde detta som metod för att trola bort den svenska arbetslösheten. Fullt arbetsföra människor stämplades ut som förtidspensionärer. Det var det vi angrep. Det är det vi har ändrat. Det är det vi för en konsekvent arbetslinje för att möta.

När konjunkturen förstärkts har vi varaktigt förstärkt förutsättningarna för jobb och sysselsättning i Sverige. Tänker Peter Eriksson föra tillbaka Sverige till det läge som var före 2006?

(Applåder)

Anf. 12 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Herr talman! Problemet är att er politik förvärrar problemen. Nu har det gått över två år och ni kan inte längre skylla på någon annan.

Nu är också Försäkringskassan i kris. Även det beror till stor del på regeringens politik. Ovanpå en stor omorganisation med färre anställda och krångel med nya datasystem kräver ni att Försäkringskassan ska spara 900 miljoner kronor. Regeringens egen sjukförsäkringsreform har dessutom förvärrat situationen med extrema handläggningstider.

Som sjuk eller av andra skäl beroende av Försäkringskassan kan man inte välja någon annan att göra detta jobb. Regeringens sjabbel och klanlighet skapar stora problem för enskilda människor.

Min fråga till Fredrik Reinfeldt är: Är krisen i Försäkringskassan också en medveten politik för att göra trygghetssystemen allt sämre och mindre pålitliga eller handlar det bara om ren inkompetens?

(Applåder)

Anf. 13 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik:

Herr talman! Det har skett en stor omorganisation i Försäkringskassan. Vi kommer säkert att behöva föra en diskussion om hur resurserna för det ser ut. Vi ska väl inte stå här och hålla stora debatter om hur man sköter sig i Försäkringskassan. Det blir lätt en diskussion om hur olika tjänstemän och ledningar har skött sig.

Det här är en förändring som har varit välkommen under många år, men som så ofta förr när väl förändringarna görs tar det en stund innan det kommer på plats. Det förändrar inte ambitionen, nämligen att få en försäkringskassa som tydligare markerar att den som lever med sjukförsäkring och sjukpenning ska vara sjuk, alltså sakna arbetsförmåga. Det är något som rördes ihop i de tidigare systemen och byggde på att man efter tillräckligt länge som sjukskriven, ofta ett år, dessutom per automatik fördes över i sjuk- och aktivitetsersättning trots kvarvarande arbetsförmåga.

Det var denna utslussning av arbetsföra människor, inte sällan mitt i livet, som vi reagerade på och har fört en politik för att ändra. Det var därför jag frågade om Peter Erikssons löfte var att föra tillbaka Sverige till läget före 2006 – men jag fick inget svar.

(Applåder)

Anf. 14 MONA SAHLIN (s):

Herr talman! Inget försvar finns för de brutala och våldsamma attacker som Israel just nu utför mot Gaza. Inget försvar finns för Hamas raket mot Sederot och andra städer i Israel. För varje bomb dör allt fler barn och civila. För varje raket växer hatet. För varje dödsoffer glider en tvåstatslösning allt längre bort.

Ansvaret ligger nu tungt inte bara på de stridande parterna utan också på alla ledare i världen. Dit hör EU och dit hör vi i Sverige. Reaktionerna på Israels våld mot civila och Hamas terror måste bli starka. Brott mot folkrätten och de mänskliga rättigheterna måste få konsekvenser.

Den svenska regeringen bör kräva att EU skjuter upp fördjupningen av handelssamarbetet med Israel och ännu mer intensivt stöder återuppbyggnaden av Gaza och aktiverar sig i försoningsprocessen.

Ockupationen av Västbanken måste upphöra och isoleringen av Gaza brytas. Internationell övervakning och vapenvila måste komma till stånd. Vi vet att bara en lösning med två självständiga stater sida vid sida som grannar är en möjlighet till fred.

Herr talman! Här i Sverige kommer det nya året att börja med ytterligare tusentals varsel. Vad gör regeringen? Det har vi redan hört här. Vi har också fått besked i DN i dag: Ingenting mer.

I stället för att skapa ökade klyftor skulle vi kunna bestämma oss för att hålla samman Sverige – nu om någonsin. I stället för att skära ned

utbildningarna kan vi välja att investera i kunskap för att få de nya jobben. I stället för att gynna de redan rika kan vi välja att öka köpkraften hos pensionärer, studenter och barnfamiljer. I stället för att sänka skatterna kan vi välja att investera i välfärden för att försöka stoppa uppsägningarna i vården och omsorgen. I stället för passivitet skulle vi kunna välja att aktivt investera i framtidens jobb, i miljön, i forskningen, i småföretagandet – allt det som gör att Sverige skulle kunna stå på tå i framkant när det vänder.

Regeringen har gjort ett annat val. Jag kan inte tolka det som något annat än att man vill ge marknaden friare tyglar i sann liberal anda och att man styr efter högerns ständiga devis: Ensam är stark.

Ni vill försvaga politiken, facket och samhället, för ni tror fortfarande att människor kan indelas i lata arbetslösa respektive ivriga förmögna.

Protestera gärna om ni tycker att jag har fel! Det vore bra om vi kunde debattera ideologi och vilken syn vi har på människan och människans drivkrafter. Moderaterna skyr ofta numera, vilket vi redan har hört här i dag, den ideologiska debatten som pesten. Den skulle ju visa hur lite nytt det finns under den ytliga ytan. Det är synd, för Sverige skulle behöva en debatt inte bara om vad Sverige gör i dag utan om vad vi vill med politiken i våra respektive alternativ. Resultat och färdriktning ska avgöra hur väljarna ser på den politiska inriktningen.

Vi socialdemokrater, Miljöpartiet och Vänsterpartiet kommer att möta väljarna med en samlad gemensam politik för jobb, rättvisa och solidaritet och med en radikal klimat- och miljöpolitik. Vi tre erbjuder ett tydligt alternativ till den blå alliansen och en helt annan färdriktning. Vi vet att Sverige kan bättre.

Under förra året handlade en stor del av debatten i Sverige om prognoser och statistik. Jag kritiserade regeringen för att inte ha hållit i högkonjunkturen medan den varade och inte försökt motverka nedgången när vi först såg den. Då fick jag höra från Reinfeldt att jag var en dysterkvist. Man viftade bort all statistik med att varsel bara är varsel.

Nu blir dessa prognoser en brutal verklighet för väldigt många. Det ser regeringen med. Då avfärdar Littorin detta med ”skitår”. Det är ungefär som att då kan väl regeringen gå och ta en fika och vänta på att skitåret går över – eller vargavintern som Anders Borg kallar det för.

I två år har regeringen stått och solat sig framför högkonjunkturen. Nu står man fegt och gömmer sig bakom finanskrisen och lågkonjunkturen. Debatten i dag måste handla om: Ta ert ansvar! Gå ut i ljuset och stå för det ni har gjort!

(Applåder)

Nu verkställs rekordvarslen – och de tysta varslen också för tusentals kvinnor i välfärden. Många har trängts ut ur a-kassan, inte av finanskrisen utan av regeringen. Enligt Socialstyrelsen ökar antalet socialbidragstagare i många av landets kommuner. Försäkringskassan går på knäna. Nu börjar man också, på regeringens order, utförsäkra sjukskrivna till en arbetsmarknad som har kollapsat. Jobb inte bidrag, heter det. Men Moderaternas arbetslinje är en socialbidragslinje. Det är inte finanskrisens fel, det är regeringens.

Var det finanskrisen eller din regering, Fredrik Reinfeldt, som tog bort så många platser i komvux och arbetsmarknadsutbildningen att det i dag finns färre platser än vad det gjorde mitt i högkonjunkturen? Var det

finansskrisen eller din regering, Fredrik Reinfeldt, som tog bort investeringsstödet för att bygga bostäder? Vem stoppade utbyggnaden av högskolan? Nu när ungdomsarbetslösheten växer och ungdomskullarna är de största på många år får färre plats på högskolan. Var det finansskrisens fel?

Jag tycker att det är en dålig skeppare, som Reinfeldt brukar kalla sig, som kryper in i kajutan och skyller på en osynlig besättning.

Nu är det välfärdens tur har Reinfeldt sagt i över ett år. När blir det välfärdens tur? Måste de slitas och dras till att hjälpa kommuner och landsting att klara de viktiga jobben, kvinnojobben i vården och omsorgen.

År 2009 vänds också, som vi redan diskuterat, överskott till underskott i de offentliga finanserna. Som man bäddar får man ligga heter det. Bäddat har regeringen Reinfeldt gjort i två år. År 2010 kommer underskottet ganska exakt att motsvara de skattesänkningar som den blå alliansen har gjort.

Det finns sätt att bädda för både jobb och rättvisa. Den analys man behöver göra är inte speciellt krånglig. Lyssna på vad Arbetsförmedlingen säger! Den gemensamma nämnaren för alla dem som står längst bort från arbetsmarknaden är att de saknar den utbildning som krävs för dagens jobb. Sverige behöver en utbildningslinje. Annars kan arbetslinjen aldrig funka.

Jag tror att människor både kan och vill leva upp till de krav som arbetsmarknaden i dag ställer.

Det är nu, i den kraftiga lågkonjunkturen, som vi kan och måste sätta in de resurser som verkligen rustar för framtiden. Nu är det rätt tid att genomföra ett brett kompetenslyft.

Bygg ut komvux och yrkesvux så att alla får möjlighet att läsa in en fullständig gymnasieexamen – miniminivån för att klara jobb och arbetsmarknad i dag! Satsa på att göra det möjligt för företag att vidareutbilda personal och bygga upp spetskompetens i stället för att säga upp dem som snart kommer att behövas, men med starkare kompetens än vad de har nu!

Skapa chanser för de ungdomar som går ut högskolan nu, mitt i jobbkrisen, med nya magister- och mastersutbildningar, fler doktorandprogram och nya meriteringstjänster!

Vidareutbilda välfärdens personal! Samtidigt ger vi de arbetslösa chansen till ett vikariat.

Det finns sätt att möta verkligheten i jobbkrisens Sverige som både ökar rättvisan och bygger Sverige starkare för framtiden.

Politiken kan användas för att passivt titta på när klyftorna växer och låtsas att det är någon utomstående finansskris som har orsakat problemen i a-kassan, för de deltidsarbetslösa, i sjukförsäkringen och i bristerna på bostadsmarknaden. Det är feg och oansvarig politik att inte själv ta ansvar för det man gör.

Ännu mer oansvarigt är det att inte lyssna på de råd som inte minst regeringens eget finanspolitiska råd ger. Satsa nu! Annars växer underskotten och arbetslösheten och orättvisorna.

Mot det kommer den rödgröna alliansen att stå enad. Väljarna kommer att ha ett tydligt alternativ till den här passiva, ogenomtänkta och orättvisa politiken.

Jag ser fram emot ett år att debattera ideologi och värderingar. Det behöver svensk politik. Det tänker jag bidra till.
(Applåder)

Anf. 15 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik:

Herr talman! Mona Sahlin tycker inte att regeringen sköter sig. Hon berättar att det finns ett tydligt alternativ – till och med en rödgrön allians, om jag förstod det rätt.

Jag tror att människor tycker om ideologiska diskussioner, men de tycker också om besked som påverkar vardagsekonomin. De vill veta vad alternativet egentligen står för.

Jag ska inte trötta er med att gå igenom alla skillnader som finns mellan de tre partierna. Det medger inte riksdagens debattformer. Jag ska ändå nämna några rätt grundläggande.

När det gäller inkomstskattesänkningarna vill Socialdemokraterna skala ned det andra jobbskatteavdraget och säga nej till det tredje. Det är en 20 miljarderssmäll för löntagarna med 300–400 kronor höjd skatt för en sjuksköterska. Vänsterpartiet är pålitligt. Man vill avskaffa alltihop och höja skatterna mycket brett. Miljöpartiet säger ja till alla tre stegen, men vill ha en annan modell.

När det gäller bensinskatten vill Socialdemokraterna inte göra någonting. Vänsterpartiet vill höja den med 75 öre. Miljöpartiet vill höja den med 2 kronor.

Fastighetsavgiften vill ni höja till 1 procent för villor över 5 miljoner kronor och slopa uppskovsavgifterna – en gåva till bostadsmiljonärerna i Stockholms innerstad. Vänsterpartiet vill höja den till 1 procent, men bara för villor över 2 miljoner kronor. Miljöpartiet accepterar hela omläggningen av fastighetsavgiften.

Bolagsskattesänkningen accepterar Socialdemokraterna och Miljöpartiet. Vänsterpartiet avvisar.

Förmögenhetsskatten vill Socialdemokraterna återinföra till hälften. Vänsterpartiet vill återinföra hela. Miljöpartiet accepterar den.

Tydligt, sade Mona Sahlin. Det är ju humor!
(Applåder)

Jag vill ha ett löfte av Mona Sahlin. Jag tror att svenska folket vill höra vad Mona Sahlin svarar.

Lova att ni samlat i en tabell som är genomräknad och som andra kan förhålla sig till och gå igenom presenterar vad som är era gemensamma svar inom alla de områden jag nu nämnde! Då blir det en seriös och riktig valrörelse. Kan vi få det löftet här i dag, Mona Sahlin?

(Applåder)

Anf. 16 MONA SAHLIN (s) replik:

Herr talman! Humor, säger Fredrik Reinfeldt. Jag tror inte att de varslade som nu går ut i arbetslöshet tycker att det är speciellt roligt att höra att statsministern, i stället för att använda den makt som han sitter på till att göra något, låter som om han ser allt annat i världen, men inte det som sker på svensk arbetsmarknad här och nu.

Det är helt riktigt att vi – Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet – underkänner er politik. Den var förödande i högkonjunkturen eftersom ni inte tog till vara möjligheten att bygga Sverige starkt.

Den är förödande nu i lågkonjunkturen eftersom ni också nu underlåter att använda resurserna för att bygga Sverige starkt.

Framför allt missar Fredrik Reinfeldt en viktig sak i sitt inlägg. Det är du som är statsminister. Det är du som kan göra något åt de problem som nu växer i Sverige.

Vi befinner oss mitt i en jobbkris med, om jag har sett rätt, 5 000 varsel på årets 13 första dagar. I måndags och tisdags kom det 3 500 varsel – på två dagar. I dag varslas 900 personer på Karolinska sjukhuset.

Vad är beskedet? Är det de som stod på DN Debatt i dag, att ni ska tillsätta sju arbetsgrupper som ska titta på om något eventuellt kan göras? Är det passivitet och walk over utan politiskt ansvar som är beskedet? Vad gör regeringen? Vad ska ni med makten till om ni inte vill använda den just nu när politiken behövs som bäst?

Det är du som har makten i ett år och nio månader till. Vi tre kommer att göra allt vi kan för att ersätta din regering med en rödgrön regering som förstår att använda politiken i både goda och svåra tider. Det är humor för många, framför allt för dig, hoppas jag. Skrattar bäst som skrattar sist.

(Applåder)

Anf. 17 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik:

Herr talman! Jag uppfattar att Mona Sahlin nu har utställt ett löfte, nämligen att jag ska förlora valet. Jag tror att Mona Sahlin ska vara lite försiktig med kaxighet av det slaget. Låt väljarna avgöra det! Låt dem göra det utifrån två alternativ som är synliga!

Jag redogjorde i mitt inlägg för vad vi gör: Europas mest omfattande finanspolitiska stimulanser till stöd för omställning. Jag tog repliker och svarade på de frågor som Mona Sahlin hade.

De här debatterna fungerar så att sedan presenterar Mona Sahlin sin idé och då får jag ställa frågor till Mona Sahlin. Idén är alltså att du ska svara.

Nu säger jag det igen: Ni är ju helt åtskilda när det gäller grunderna för hur ni ska finansiera alla de löften som ni nu staplar på varandra. Ni kanske inte har svaren i dag. Det är jag ödmjuk inför. Årets första löftesbrott var att arbetsgrupperna inte kom på plats. Ta nu tillfället i akt och lova att vi, åtminstone när det är färdigt, kommer att få tabeller där ni har enats i alla de delar som jag påpekade så att vi vet vad som gäller som alternativ!

Man kan nämligen inte prata bort kriser. Man måste föreslå faktiska förändringar som ger resultat och som man kan förhålla sig till. Det saknar ni. Ni har inte de gemensamma svaren.

(Applåder)

Anf. 18 MONA SAHLIN (s) replik:

Herr talman! Det var beskedet från Fredrik Reinfeldt som själv sitter på regeringsmakten i åtminstone ett år och nio månader till, nämligen att det inte går att snacka bort problemen. Man måste göra något också. Gör det då!

Lyssna åtminstone på vad ert eget finanspolitiska råd säger! Det går inte att satsa för lite. Det är farligt att inte agera nu. Då kommer kostnaderna, inte bara i växande underskott, som vi ser nu, utan också i väx-

ande klyftor, växande uppgivenhet och växande problem mellan de grupper som har lätt för sig och de som behöver samhällets stöd.

Du behöver inte vara orolig, Fredrik Reinfeldt. Vi tre – Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Socialdemokraterna – har finansierat det som vi har presenterat och håller oss mycket noga till det som vi alltid har varit duktiga på, nämligen att hålla ordning på statens finanser – det är därför ni har haft ett överskott. Vi håller oss inom det som KI säger är ett rimligt utrymme att använda just nu när varslen ökar och arbetslösheten stiger, annars får de som förlorar jobben betala. Det är inte klok politik. (Applåder)

Anf. 19 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik:

Herr talman! Jag förstår varför Mona Sahlin inte är så intresserad av att prata om sin egen politik.

Jag tänker ta upp det som händer i Gaza. Det som händer där är förödande för hela Mellanöstern och kommer att påverka stora delar av världen också framöver.

Många civila lider. Sjukhusinrättningar och annat bombas och förstörs.

Vi är många som har kritiserat både Israel och Hamas därför att båda bryter mot folkrätten med sina handlingar. Det handlar om angrepp på civila men också om skyldighet att ge humanitärt tillträde och följa folkrättens principer om proportionalitet, försiktighet och distinktion.

FN, EU och Sverige har agerat mycket kraftfullt och kritiserat båda sidor. Vi försöker få till stånd en vapenvila och försöker få till stånd förhandlingar så att vi får en tvåstatslösning och kan häva Gazas isolering och förhindra illegal insmuggling av vapen och sprängmedel till Gaza.

Det är som jag sade många som har kritiserat detta, inklusive Mona Sahlin, och det tycker jag är väldigt bra. Jag har uppfattat att Mona Sahlin i stort stöder det som regeringen gör tillsammans med EU och tillsammans med FN.

Men det som är bekymret är att Mona Sahlin ska samarbeta med Miljöpartiet och Vänsterpartiet i denna fråga. Utrikes- och säkerhetspolitiken ingår som en del i regeringsansvaret.

Miljöpartiet vill i denna fråga avbryta militärt samarbete med Israel, ett samarbete som den socialdemokratiska regeringen startade. Vänsterpartiet kritiserar bara Israels bombattacker men går medvetet förbi att kritisera Hamas.

Jag har en fråga till Mona Sahlin. Utrikes- och säkerhetspolitiken är grundläggande för en regerings handlingsförmåga. Hur ser en utrikes- och säkerhetspolitik ut i Mona Sahlins tilltänkta regering där ni ska uttala er om Israel, om Palestina, om Afghanistan, om Kuba och om andra frågor? Ge besked, Mona Sahlin! Hur kan utrikes- och säkerhetspolitiken fungera med den konstellation som du har valt att arbeta med?

(Applåder)

Anf. 20 MONA SAHLIN (s) replik:

Herr talman! Samhörigheten mellan Vänsterpartiet, Miljöpartiet och oss och samsynen i stora delar också av säkerhets- och utrikespolitiken är stor. Ilskan och vandan över det våld som nu drabbar civila i Mella-

nöstern är gemensam och stor. Vårt krav på regeringen att agera modigare och tydligare mot Israel som också bryter så tydligt mot folkrätten är också gemensamt och tydligt.

Sedan har vi delar som skiljer oss åt. De är inte större än att jag är övertygad om att vi får ihop detta på ett bra sätt som gör att Sverige kan fortsätta att vara en stark och tydlig röst för fred, försoning och mänskliga rättigheter. Jag antar att alliansen har en del diskussioner om man ska vara med i Nato eller inte.

Det finns ganska många områden som kräver ansvar av dem som leder regeringsalternativ. Jag tänker ta mitt. Det viktiga nu är att samla Sveriges röst till försvar för de barn och de civila offer som nu dör i en omfattning som är fruktansvärd att skåda. Jag är övertygad om att Maud Olofsson delar den vändan. Men jag hoppas att regeringen vågar ha en starkare röst i EU eftersom brott mot folkrätten också måste få konsekvenser. Om det är vi tre partier överens.

(Applåder)

Anf. 21 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik:

Herr talman! Jag måste säga att jag inte känner igen Socialdemokraterna. De gamla Socialdemokraterna höll kommunisterna utanför regeringsmakten, i synnerhet när det gäller utrikes- och säkerhetspolitiken. Om vi tittar på de frågor som nu kan vara aktuella och som jag nämnde – synen på Afghanistan, synen på Kuba, synen på det som nu händer i Mellanöstern och för den delen synen på EU – är ni oense. Det är viktiga frågor i utrikes- och säkerhetspolitiken som ni måste ta ställning till.

Vad är det som har förändrats när det gäller Lars Ohlys syn på Kuba som gör att Mona Sahlin kan samarbeta med honom i en regering? Vad är det som har hänt i frågan om Afghanistan, där vi har varit överens om att vi ska ha ett kraftfullt agerande för att bygga säkerhet och demokrati i Afghanistan? Lars Ohly tycker inte att man ska agera där.

Vad är det som har hänt när Mona Sahlin säger att skillnaderna inte är större än att ni kan klara av att samarbeta? Mona Sahlin, det duger inte. De gamla Socialdemokraterna tog klart avstånd från kommunisternas hyllning av kommunisternas gärningar. Mona Sahlin måste ge besked: Hur kan du acceptera att Lars Ohly kan bli en del av svensk utrikes- och säkerhetspolitik?

(Applåder)

Anf. 22 MONA SAHLIN (s) replik:

Herr talman! Jag är ganska säker på att Maud Olofsson inte röstade på de gamla Socialdemokraterna heller.

(Applåder)

Men det är väl bra att kammaren och svenska folket blir påminda om att socialdemokratin alltid, i alla tider, har varit väldigt tydlig i kampen mot totalitära regimer och mot förtryckande ideologier. Det kommer vi aldrig att sluta med.

Maud Olofsson, du frågar hela tiden: Vad är det som har hänt? Jag ska ge några tips på vad som har hänt: Berlinmuren är borta. Sovjetunionen är borta. Vänsterpartiet är ett annat parti i dag än vad det var på 50- och 60-talen. Vänsterpartiet och Miljöpartiet är två partier som vi har samarbetat med i över tio års tid.

Det är inte vi socialdemokrater som har släpat in till exempel Kristdemokraterna i familjepolitiken. Där kan man prata om att förstöra värderingar som har varit och är viktiga för Sverige också i fortsättningen. Men framför allt är vi tre partier rörande överens om att aldrig samarbeta med ett totalitärt och främlingsfientligt parti som Sverigedemokraterna. När kommer beskedet från den blå alliansen om det?
(Applåder)

Anf. 23 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp) replik:

Herr talman! Mona Sahlin efterlyste en ideologisk debatt. Nu är den här, och det är bra. Det är precis som Maud Olofsson påpekade att det som har hänt sedan riksdagen senast hade partiledardebatt är just att det svenska kommunistpartiet, Vänsterpartiet, har släppts in i Mona Sahlins allians.

Jag ska referera vad Pär Nuder har sagt, inte på 50-talet och inte på 60-talet utan för några få år sedan. Han sade då följande till Vänsterpartiet: Vill ni fortsätta att samarbeta med socialdemokratin efter nästa val måste ni en gång för alla mönstra ut kommunismen och kommunisterna. Ni måste städa upp i garderoben, vädra ut och göra rent hus.

Låt mig då berätta hur denna uppstädning gick till. Efter ett tv-program tillsatte Vänsterpartiet en granskningskommission som bestod av lojala partimedlemmar. Gissa vad de kom fram till? De kom fram till att det inte finns några problem, och om de finns så fanns de förr i tiden.

Mona Sahlin, Tage Erlander höll rent mot de svenska kommunisterna. Olof Palme gjorde det, och Ingvar Carlsson gjorde det även efter Berlinmurens fall. Mona Sahlins beslut är historiskt, och det är ett historiskt misstag eftersom hon släpper in det svenska kommunistpartiet till köttgrytorna, och de ska få ministerposter om Mona Sahlin vinner valet.

Min fråga till Mona Sahlin är, med hänvisning till vad Pär Nuder sade: Anser Mona Sahlin att Vänsterpartiet har rensat ut ur den historiska garderoben? Har de gjort det som Pär Nuder krävde, eller är det så att Mona Sahlin har lägre krav på uppstädning i garderoben än vad Pär Nuder har?

(Applåder)

Anf. 24 MONA SAHLIN (s) replik:

Herr talman! Det är ett tydligt mönster här att diskutera allt utom varsel, arbetslöshet och orättvisor. Men det är okej.

För ett år sedan var det väldigt synd om Lars Ohly som inte fick vara med, tyckte bland andra Jan Björklund. Då var jag dum och elak som hade mage att ställa krav på till exempel att statens ekonomi måste vara i ordning. Nu är diskussionen en annan. Återigen påminns vi om socialdemokratin i form av Tage Erlander, Olof Palme och Göran Persson, och jag sällar mig till den skaran. Socialdemokratin kommer aldrig någonsin att kompromissa om att stå upp för frihet och mänskliga rättigheter mot alla former av totalitära regimer. Det gällde under Sovjetunionens tid, och det gäller också i dag.

Men på frågan om Lars Ohlys vänsterparti i dag är ett parti som det går att samarbeta med i en demokratisk riksdag är svaret givetvis ja. Det betyder inte att vi på något vis kommer att ge vika för den eviga kampen

för rättigheter och frihet. Men det betyder att samarbetet mellan oss tre, som vi har haft under många år, nu har erbjudit en möjlighet att skapa ett alternativ till er blå allians. Det är inte jag som kompromissar om frihet och rättvisa, Jan Björklund, utan det är regeringen som gör det. Jag hoppas att beskedet är att Sverigedemokraterna är omöjliga att lita på eller samla förtroende från om de skulle komma in i riksdagen. Ställer du det kravet på Fredrik Reinfeldt? Det vore intressant att höra.
(Applåder)

Anf. 25 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp) replik:

Herr talman! Jag noterar att Mona Sahlin vägrar att svara på frågan om hon anser att Vänsterpartiet har städat ut ur sin garderob. Du undviker den frågan. Det är det riktigt centrala. Till skillnad från Tage Erlander, Olof Palme och Ingvar Carlsson har du tagit in Vänsterpartiet och säger att du vill bilda regering med dem. Det gjorde aldrig de, och det fanns ett skäl till att de inte gjorde det. Det är naturligtvis bra att Mona Sahlin har fått Vänsterpartiet att ställa upp på några paragrafer i budgetlagen, nog så viktiga. Men det är trots allt en lite större fråga om de ställer upp på den demokratiska samhällsmodellen.

Vänsterpartiets ledare satt i partistyrelsen när man skickade hyllningstelegram till diktaturerna i Östeuropa. De slutade skicka hyllningstelegram, inte därför att de kom på bättre tankar, utan därför att adressaterna upphörde.

Allvarligt talat, Mona Sahlin, gör som dina företrädare! Håll kommunisterna utanför!
(Applåder)

Anf. 26 MONA SAHLIN (s) replik:

Herr talman! Ja, allvarligt talat, Jan Björklund! Vi är tre partier som alla tre i dag står upp för de demokratiska värden och värderingar som du själv efterfrågade. Vi kommer att erbjuda motstånd mot er orättvisa politik.

Allvarligt talat, Jan Björklund! Du kommer att möta en mycket tydlig och enad rödgrön opposition, som varje dag fram till valet kommer att både ställa krav på din regering och utveckla sin egen politik, så att väljarna ser att det finns två tydliga alternativ.

Allvarligt talat: Det är inte Vänsterpartiet som är hotet mot a-kassan. Det är inte Vänsterpartiet som är hotet för de sjukskrivna som nu blir utförsäkrade. Det är inte Vänsterpartiet som vill se de ökade klyftorna. Det är du och din regering.

Allvarligt talat, Jan Björklund! Det är det politiken handlar om.
(Applåder)

Anf. 27 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik:

Herr talman! Mona Sahlin tangerade i ett tidigare meningsutbyte här frågan om familjepolitiken. Jag skulle vilja komma in på den, eftersom det är en väldigt viktig fråga för vårt land.

Vi har i dag en föräldraförsäkring som är individuell. Det finns en flexibilitet genom att föräldrarna har möjlighet att överlåta föräldraförsäkringsdagar till varandra.

Vänsterpartiet är ett parti som vill förbjuda den här möjligheten till överlåtande och därmed flexibilitet för småbarnsfamiljerna. Jag har förstått att Mona Sahlin och hennes parti är på väg i den riktningen också.

På vilket sätt tror Mona Sahlin att det kommer att underlätta tillvaron för småbarnsfamiljer och för barnen om man förbjuder föräldrarna att överlåta föräldraförsäkringsdagar mellan varandra?

(Applåder)

Anf. 28 MONA SAHLIN (s) replik:

Herr talman! Den svenska föräldraförsäkringen, som är en oerhört viktig del i jämställdhetspolitiken i vårt land – vilket inte vårdnadsbidraget är, skulle jag vilja lägga till – har haft en oerhörd betydelse för jämställdhetens utveckling i Sverige och för möjligheten för barnen att vara tillsammans med sina mammor och pappor. Men ett ojämnt uttag av föräldraförsäkringen skapar också problem för jämställdheten. Det får många kvinnor betala i form av sämre löneutveckling, missade karriärmöjligheter och lägre pension.

Vi socialdemokrater har en spännande debatt i vårt parti – och det är kul att Göran Hägglund är intresserad av den – om hur den framtida föräldraförsäkringen ska se ut och hur vi ska nå ett mer jämställt uttag. Där diskuterar vi också den så kallade tre-tre-tre-metoden, som innebär att man skulle dela föräldraförsäkringen: en tredjedel till mamman, en tredjedel till pappan och en tredjedel där familjen får välja själv. Det är spännande förslag och en spännande diskussion, som dock inte har någonting att göra med att förhindra möjligheten på arbetsmarknaden, vilket jag tycker att Göran Hägglunds familjepolitik står för.

Men grunden för att ha en bra föräldraförsäkring är att föräldrarna har jobb att ta ledigt från när de blir föräldrar. Jag hoppas att de beskederna också blir tydligare. Var är politiken för att få de nya jobben också till kvinnorna? När, socialminister Göran Hägglund, kommer beskedet till kommuner och landsting, så att inte fler mammor och pappor förlorar jobbet? Det är den stora frågan i dag.

(Applåder)

Anf. 29 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik:

Herr talman! Jag kommer tillbaka till frågan om jobben i mitt anförande senare. Nu är det min tur att ställa frågor.

Det är sant att jag intresserar mig för Socialdemokraternas position i den här frågan. Jag tror att det är väldigt många småbarnsföräldrar som bryr sig om det här. De ställer sig frågorna: Är det så att om Sverige skulle byta regering kommer det att innebära att möjligheterna för oss att ordna tillvaron på det sätt som vi anser vara bäst upphör, för att politiker anser sig veta bäst och flyttar besluten från människors köksbord till politikernas sammanträdesbord? Är det så att politikerna tror sig veta bäst vad som är det rätta för vår familj i stället för att vi själva ska få möjlighet att bestämma detta?

Jag vill ha ett besked från Mona Sahlin. Är det så att det är Lars Ohlssons linje, den som går ut på att man ska förbjuda möjligheterna att överlåta föräldrapenningsdagar, som kommer att gälla för ert samarbete framöver?

(Applåder)

Anf. 30 MONA SAHLIN (s) replik:

Herr talman! Jag lämnade ett besked. För mig som socialdemokrat har vi en spännande och viktig debatt om hur vi ska få ett mer jämställt uttag i föräldraförsäkringen. Det är den frågan och ingen annan som är i fokus för vårt rådslagsarbete. Det kommer också att vara frågan för oss tre partier. Vi är väldigt överens om den inriktningen.

Det är också så att Göran Hägglund står för en politik som leder åt helt annat håll. Det är ändå intressant att notera att det gamla, goda Folkpartiet införde pappamånaderna. Det var radikalt, modigt och oerhört viktigt. Vi vill fortsätta på den vägen, för både jämställdhetens och barnens skull.

Är din konkreta fråga till mig: Blir det en mer jämställd föräldraförsäkring med Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet? Då blir svaret: Ja, det blir det!

(Applåder)

Anf. 31 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Jag tror att också socialdemokrater skulle må väl av att höra på andra anföranden än sitt eget partis. Men ni väljer själva.

Det finns årsskiften som är mer dramatiska än andra. I augusti hade vi den högsta sysselsättningsnivån någonsin. Vi pratade om risken för arbetskraftsbrist. Men bara ett halvår senare står vi inför mycket omfattande varsel och hot om kraftigt stigande arbetslöshet.

Förhoppningar om en politisk lösning i Mellanöstern har förbytts i en humanitär katastrof. I Gaza faller civila kvinnor och barn offer för ofattbart våld. Varje ny bomb och terrorhandling ökar hatet.

I Zimbabwe förvärras krisen för människor som plågas av polisvåld, sjukdomar och svält. Jag träffade alldeles nyligen en väninna i Sydafrika som påtalade att hon ringer till sina kompisar i Zimbabwe varje dag för att höra om de är vid liv.

Världen har skakats av en finanskris, befinner sig i en djup lågkonjunktur, och det gräver djupa hål i både företagens och hela branschers ekonomier, också i enskildas. Kunder får inte låna pengar för att köpa produkter.

Inte heller vädret är som det brukar vara. Miljön har fått ett pris, och nästan alla världens länder är medvetna om att vi står inför stora omprövningar och åtaganden för att rädda vår enda jord.

Det är ett mycket utmanande år vi står inför. Men om vi gör rätt saker nu kan det börja vända.

Det är en svår balansgång som världens ledare går nu. Förtroende har blivit hårdvaluta och kanske mer värdefullt än guldreserver. Globaliseringen gör länderna sammanflätade, och Sverige som litet land måste agera internationellt. I Mellanöstern, i Zimbabwe och i alla de andra oroshärdarna måste Sverige spela en aktiv roll för att skapa fred, säkerhet och stärka de mänskliga rättigheterna.

Vi måste agera för att säkra frihandeln, så att vi kan fortsätta att sälja och köpa produkter från hela världen. Vi måste se till att det finns gemensamma spelregler för hur vi stöder och stärker företagandet i våra länder i Europa. Vi måste se till att vi får fungerande finansmarknader, så att vi kan få kunder som har möjlighet att låna pengar. Vi måste få till

stånd ett internationellt och globalt klimatavtal, så att vi en gång för alla kan vända den nedåtgående trenden på miljösidan.

Men det är också viktigt att vi sköter vårt eget på hemmaplan. Vi måste ha ordning och reda i statsfinanserna, vilket gör oss mindre beroende av omvärlden. Vi måste ha bra villkor för företagen, de som ska skapa de framtida jobben. Vi måste se till att utbildningen och forskningen håller en hög kunskapsnivå i vårt samhälle. Vi måste investera för framtiden i klimat och infrastruktur. Vi måste ha sociala skyddsnät som hjälper människor som blir sjuka och arbetslösa.

Tack vare goda statsfinanser är Sverige i ett bättre läge än många andra länder. Det spelar roll att 180 000 fler betalar skatt. Alla som kan och har möjlighet måste jobba och bidra till det gemensamma.

Vi har nu möjlighet att investera 40 miljarder kronor för framtiden. Vi investerar i infrastruktur i hela Sverige och möter därmed också en stor arbetslöshet på området. Vi satsar rejält med resurser på forskning och utbildning för att rusta oss för framtiden. Vi hjälper fordonsindustrin, som är i stort behov av att utveckla nya produkter. Vi stärker yrkesutbildningen och den högre utbildningen.

Vi investerar i klimat- och energiåtgärder så att vi kan ha en bra energitillförsel också i framtiden. Vi sänker skatter för vanliga människor så att de kan klara sig bättre på sin egen lön. Vi sänker skatter för företagen så att det blir lättare att anställa. Vi inför särskilda ROT-avdrag, som är en välkommen åtgärd inte minst inom byggnadsindustrin, och vi satsar på välfärden.

Det finns resurser i våra system. Men de måste komma människor till del. Därför har vi utsett särskilda samordnare att möta den arbetslöshet som finns runt om i Sverige. Det är samordnare som kraftsamlar, koordinerar och ser till att Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Almi, strukturfonder och alla resurser som finns i systemen kommer människor till del. Våra myndigheter och organisationer ska finnas där när människor behöver det.

Några är särskilt utsatta i dessa tider och får det extra svårt. När arbetslösheten stiger är det ungdomarna som åker ut först. De som inte ens har kommit in på arbetsmarknaden på en säker post placeras ännu längre bak i kön. I valrörelsen krävde Centerpartiet kraftfulla åtgärder för att minska arbetslösheten. Vår ideologiska ingång var att ungdomarna inte ska börja sitt liv i arbetslöshet och leva på socialbidrag.

Vuxenvärlden har ett ansvar för att våra ungdomar får ett jobb som de kan försörja sig på. Därför är det obegripligt när vi nu tittar på oppositionens förslag. Socialdemokraterna tänker införa en ungdomsskatt som gör det dyrare för företagen att anställa unga. Det borde väl vara tvärtom. Det är också därför som regeringen nu från den 1 januari har ett läge där det är 12 procent billigare att anställa någon som är under 26 år.

Om man har en lön på 17 000 kronor innebär det 36 000 kronor mindre i kostnader för ett företag som anställer en ung människa. Min vädjan och uppmaning till både den privata och den offentliga sektorn är: Utnyttja nu de möjligheter som finns att anställa en ung människa. Se till att de får en chans att börja sitt arbetsliv på ett bra sätt. Vi behöver dessa ungdomars idéer och deras engagemang. Det är de som ska bygga framtidens arbetsmarknad.

Herr talman! Det är lätt att tappa framtidstro i svåra tider med klimatkris och finanskris samtidigt, och i kriser kommer också förändringar snabbt. Jag tycker att vi ska se att dessa två kriser också kan vara en möjlighet. Det är nu vi kan bygga ett hållbart samhälle som är socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart. Vi kan skapa det nya. Vi kan uppmuntra entreprenörer och innovatörer att ta fram de nya lösningarna för framtiden.

EU har precis kommit överens om en energi- och klimatöverenskommelse. Den innebär att vi ska ställa om transportsektorn till förnybara bränslen. Vi ska ha ett förnybart energisystem. Vi ska energieffektivera med 20 procent. Vi ska minska koldioxidutsläppen med 20 procent och, om vi får en internationell överenskommelse, med till och med 30 procent.

Detta är möjligheten. Det är på dessa områden som de nya jobben kan skapas. Omställningen av transportsektorn kan ge hela vår fordonsindustri en möjlighet att sälja de moderna, miljövänliga och energieffektiva fordonen. Där ligger jobbmöjligheter.

De kunskaper som Sverige har inom kraftvärmeområdet efterfrågas i hela Europa, ja, jag vill säga i hela världen. Vi är världsledande på det området. Energieffektiviseringen inom industrin och bostadssektorn är ytterligare ett område där Sverige har mycket att dela med sig av.

Hela världen frågar efter klimatsmarta lösningar. Hela världen vill ha svar på hur man både får en modern ekonomi och gör det på ett klimatbra sätt. Ambitiösa klimatmål kan gå hand i hand med företagsutveckling och jobbutveckling.

Det vi nu ser är att vindkraftsutbyggnaden har tagit fart tack vare ambitiösa mål och allianspartiernas energiöverenskommelse om elcertifikatssystem. Nu byggs vindkraft ut på många ställen i Sverige och inte minst ute på landsbygden. Man får nya inkomstmöjligheter för entreprenörer och markägare men också en ny och säker energitillförsel framöver.

Det handlar om solcellsutveckling, vågkraft och förnybara energislag. Det är någonting som efterfrågas överallt. Sverige kan agera globalt. Jag hoppas också att vi ska få en global klimatöverenskommelse i Köpenhamn nästa år under vårt ordförandeskap.

Herr talman! När regeringen för en ansvarsfull ekonomisk politik ropar oppositionen på fler åtgärder, kort sagt mer utgifter. Man vill öka farten på sedelpressarna, och utgiftstaken ifrågasätts. Socialdemokraterna vill möta lågkonjunkturen med en skattehöjning på 70 miljarder kronor för vanliga inkomsttagare. Vänsterpartiet vill ha en ännu högre skattehöjning.

Det finns ingen hejd på vad skattebetalarna ska stå för. Men det är inte i första hand från politikernas lönekonton som pengarna dras. Det är lärares, sjuksköterskors och metallarbetares skattepengar som tas i anspråk. Oppositionen kritiserar regeringen för att vi låter medborgarna behålla mer av sina egna pengar.

Ja, mina vänner, det finns en ideologisk skiljelinje. Centerpartiet tycker att medborgare och företag ska behålla så mycket som möjligt av sina egna intjänade pengar. Socialistpartierna tycker att skattebetalarnas pengar är politikernas pengar. Ja, det finns en ideologisk skiljelinje.

Vi är rädda om skattebetalarnas pengar. Därför lovar vi inte guld och gröna skogar för de pengarna. Vi lovar att vara ansvarsfulla i åtgärder för att säkra jobben framöver, för att säkra att människors trygghet kan garanteras och för att säkra välfärden. Det är så man bygger ett land. Det är så man bygger framtidstro och säkrar Sveriges framtid.
(Applåder)

Anf. 32 MONA SAHLIN (s) replik:

Herr talman! Jag tror att Maud Olofsson djupt underskattar solidaritetskänslan hos väldigt många i den svenska befolkningen. Det handlar om den vårdanställda som i dag riskerar att förlora jobbet och den som inte ens har någon a-kassa och ska klara sig på lite drygt 5 000 kronor i månaden. Deras framtid och trygghet står väldigt högt på många medborgares kravlista i dag.

I måndags och tisdags, som jag sade innan, kom drygt 5 300 varsel. Väldigt många företag och också Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet och många fackliga organisationer är inne på ett väldigt spännande förslag. Det har också många länder i Europa använt sig av.

Man vet att det kommer att vända i många av de branscher som har problem i dag. Det är viktigt att kunna utbilda och kompetensutveckla personalen i stället för att de ska behöva vandra ut på en allt tuffare arbetsmarknad och bara stå passiva, eftersom ni knappt heller har några utbildningsinsatser.

De förslagen finns. Arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin sade i går tvärnej till alla förslag som skulle innebära att staten var med tillsammans med fack och företag och tog ett ansvar för detta.

Min fråga till Maud Olofsson är: Varför inte använda detta moderna, framtidsinriktade och väldigt lönsamma och effektiva sätt att bygga upp kompetensen och undvika uppsägningar? Kommer ni att föreslå det eller inte?

Anf. 33 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik:

Herr talman! Jag håller med Mona Sahlin om att utbildning är en nyckelfråga för att kunna klara arbetskraftsförsörjningen också framöver. Det är ytterst en fråga för arbetsgivarna. De måste se till att den arbetskraft de har också har en utbildning som de har nytta av framöver.

Sverige har valt en modell som innebär att vi egentligen har det lite lättare att säga upp människor i Sverige jämfört med i många andra länder. I till exempel Tyskland och Belgien är det i stort sett omöjligt att säga upp människor. Det är därför man har valt modellen att betala för att människor inte är på arbetsplatsen hela tiden.

Om man vill ha den modellen måste man också ta med att göra det svårare att säga upp människor om det blir arbetskraftsbrist. Jag undrar om Mona Sahlin är beredd att ta båda sidorna av det system som både Tyskland och Belgien har.

Vi har valt ett system där vi låter företagen ta ansvar under varseltiden men där samhället tar ansvar för människor som blir arbetslösa, som behöver utbildning och som behöver rustas för och coachas för andra jobb.

I vår åtgärds katalog i den här situationen har vi förstärkt både yrkesutbildningen och den högre utbildningen. Vi ser till att vi bygger yrkes-

högskola. Vi ser till att förstärka de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna. Vi ser också till att stärka de insatser som vi gör nära de människor som blir både varslade och arbetslösa.

Jag tror att det finns mycket resurser i våra system, och det tror jag att också Mona Sahlin själv tycker. Men det handlar om att kunna använda dem effektivt för de människor som behöver det. Jag tror också att man måste säga att arbetsgivarna har ett ansvar. Det går inte att i goda tider hela tiden vända sig till aktieägarna och ge dem höga utdelningar men vända sig till skattebetalarna när det blir problem. Det tycker inte jag är okej. Vi har ett gemensamt ansvar för att se till att vi också rustar för framtiden när det gäller den arbetskraftsförsörjning som vi så väl behöver.

(Applåder)

Anf. 34 MONA SAHLIN (s) replik:

Herr talman! Jag får väl tolka det som att svaret var nej och att Maud Olofsson håller med Sven Otto Littorin. Det som var ute på nyheterna på radion i morse stämmer tydligen inte.

Problemet med det som Maud Olofsson nu uttrycker – att samhället ska stå där berett när varslan hamnar i uppsägning – är bara att det inte är tillräckligt. De resurserna finns inte.

Det är märkligt med regeringen som tillsätter ett finanspolitiskt råd som kommer med råd som regeringen sedan bara avfärdar. Maud Olofsson tillsätter sina samordningsmän som har kommit just med detta förslag som en oerhört verkningsfull insats för att löntagarna ska kunna vara ivriga löntagare som kompetensutvecklar sig i väntan på att arbetsmarknaden vänder. Jag trodde att Maud Olofsson var näringsminister. Många av våra företag behöver nu samverka med facken och med staten för att kunna hjälpa fler så att de inte går ut i arbetslöshet med en allt sämre akassa och allt sämre utbildningsmöjligheter. Samverkan är en viktig del i den svenska modellen. Ni kommer alltså inte att göra något, utan sitta passivt och titta på.

Anf. 35 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik:

Herr talman! Jag beklagar om Mona Sahlin inte är förmögen att läsa våra budgetförslag och annat och se de förslag som vi lägger fram. Det kan jag tyvärr inte göra någonting åt.

Jag försökte att problematisera lite grann av det system som finns ute i Europa. Jag tror inte att Mona Sahlin är beredd att ta den andra sidan av myntet som finns i det systemet, nämligen att det är omöjligt att säga upp människor. Det skapar en minskad flexibilitet på arbetsmarknaden. Man lyfter fram den del av det system som Tyskland och Belgien har som handlar om att man tar ett gemensamt ansvar under den så kallade varsel-tiden.

Vi har valt en annan modell, som arbetsmarknadens parter har ställt upp på. Under varseltiden är det arbetsgivarnas ansvar. När människor blir arbetslösa ger vi ersättning till dem som är arbetslösa för att de ska få utbildning. Vi ger möjligheter för människor att coachas till andra jobb och stöd i den situationen.

Vi har naturligtvis lyssnat mycket på vad samordnarna och företagen säger. Vi är beredda att pröva alla deras idéer, och vi har också genom-

fört mycket av dem i de förslag som vi har lagt fram. Men jag beklagar om Mona Sahlin inte kan se att yrkesutbildning, högre utbildning, yrkes- högskola och annat är goda åtgärder för att möta framtidens arbetsmarknad.

(Applåder)

Anf. 36 LARS OHLY (v) replik:

Herr talman! När Israel attackerade Gaza skickade den norske läkaren Mads Gilbert ut ett vittnesmål. En väsentlig del av det lät så här: De bombade den centrala grönsaksmarknaden i Gaza city för två timmar sedan. 80 skadade, 20 dödade, och alla kom hit till Shifa – sjukhuset där Mads Gilbert arbetar. Vi vadar i död, blod och amputerade kroppsdelar. Mängder av barn och gravida kvinnor. Jag har aldrig upplevt något så fruktansvärt. Nu hör vi stridsvagnarna. Berätta! Skicka vidare! Ropa vidare – allt! Gör något, gör mer! Vi lever i historieböckerna nu, alla.

Av Maud Olofssons inlägg förstod jag att det var viktigt att ta avstånd från Hamas. Låt oss vara överens om det! Låt oss vara överens om att avståndstagande mot allt våld som drabbar civila är oerhört viktigt och grundläggande. Men därefter skiljer vi oss åt. Maud Olofsson vill fortsätta att belöna Israel för landets ockupation och övervåld. Maud Olofsson vill fortsätta det militära samarbetet med Israel. Maud Olofsson vill fortsätta att importera vapen från detta Israel. Maud Olofsson vill fortsätta att utöka och fördjupa det samarbete som finns mellan EU och Israel. Det är en belöning av ockupationsmakten och en belöning av dem som begår de värsta brotten mot krigets lagar och folkrätten.

Skulle inte Maud Olofsson kunna ställa upp på samma krav som Hans Corell har ställt? Ställ dem som bryter mot krigets lagar och folkrätten till svars inför Internationella domstolen – såväl Hamas som den israeliska regeringen! Låt oss tillsammans ställa det kravet för att visa hur allvarligt vi ser på alla de brott mot folkrätten och humanitär lag som nu sker i Gaza.

Anf. 37 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik:

Herr talman! Om jag ska tolka Lars Ohly rätt är han nu beredd att kritisera Hamas för dess våldshandlingar. Det tycker jag är ett steg framåt, och det välkomnar jag. Jag tror nämligen att för att skapa fred i Mellanöstern måste man kritisera våldshandlingar av olika slag – både de som Hamas står för och de som Israel står för. Men om vi ska klara en fred och en säkerhet i framtidens Mellanöstern måste vi få dessa parter att samlas i en gemensam förhandlingsomgång för att få fram en fredlig lösning. Inga vapen kommer att säkra freden i Mellanöstern.

Vi måste ha en dialog med båda dessa parter så att vi kan få fram denna fredliga lösning. Vi måste öppna Gaza, men vi måste också stoppa den införsel av illegala vapen som i dag sker till Gaza. Annars kommer konflikten att eskalera.

Jag tycker att det är välkommet om Lars Ohly nu är beredd att kritisera Hamas. Jag tror att det är en mer balanserad hållning, och den kommer också att hjälpa oss att hitta en överenskommelse i Mellanösternfrågan som är möjlig.

Dessutom tror jag att det som händer i USA just nu är viktigt. Barack Obama har sagt att han är beredd att ta en aktiv del i att lösa Mella-

nösterfrågan. Det är klart att USA kommer att spela en helt avgörande roll för om vi ska kunna få en dialog och en uppgörelse mellan dessa länder.

Mitt mål, Centerpartiets mål men också regeringens mål är en tvåstatslösning. Palestina och Israel måste leva sida vid sida. Men våldet som eskalerar gör det bara svårare. Det är därför vapenvilan är så viktig och det är därför dialogen är så viktig, för det är bara detta som kan skapa fred i Mellanöstern.

Anf. 38 LARS OHLY (v) replik:

Herr talman! Jag har aldrig hört någon företrädare i Sveriges riksdag försvara raketbeskjutning mot civila oavsett från vilken sida det förekommer. Jag har heller aldrig hört någon underlåta att ta avstånd från det.

Men detta är inte två jämbördiga parter. Det är en part, en stat, som ockuperar ett folk utan stat och utan armé. Det är ett folk som har förtryckts under årtionden och i decennier och som saknar varje uns av mänskliga rättigheter. Det är människor som lever som invånare i Gaza utan att få tillgång till mat, bränsle och andra livsförnödenheter på grund av den blockad som Israel har utövat i 18 månader. Det är människor som nu dessutom förlorar sina kära i ett orättfärdigt krig. Varför kan du inte vara så tydlig, Maud Olofsson, att du ställer upp på samma krav som Hans Corell ställer? Låt alla som bryter mot krigets lagar ställas inför rätta! Låt alla som nu utövar ett oproportionerligt övervåld också få ta konsekvenserna av detta! I första hand är det den israeliska regeringen som bryter mot den humanitära lagen.

Anf. 39 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik:

Herr talman! Jag tror att det är väldigt viktigt att svenska folket uppfattar att Lars Ohly är beredd att kritisera båda Hamas och Israel. Det har nämligen inte alltid varit fallet, utan det har varit en ensidig kritik av Israel.

Terrorhandlingar och våldshandlingar är lika förfärliga och lika avskyvärda oavsett vem som utför dem. Båda dessa parter bryter mot folkrätten. Det gäller de humanitära delarna av denna, proportionaliteten och civilbefolkningens möjligheter. Båda parter bryter mot folkrätten.

Det är viktigt att ha den balanserade hållningen och gemensamt i EU och FN öka trycket på parterna att komma till förhandlingsbordet. Vi kommer inte att lösa en konflikt i Mellanöstern med våldshandlingar. Vi löser den bara med dialog, diskussion och förhandlingslösningar. Det är också det som är den svenska regeringens hållning. Den är mycket tydlig, och vi kommer att agera kraftfullt också i fortsättningen för att lösa Mellanösternfrågan.

Anf. 40 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Herr talman! Vi är många som väntat länge på rejåla åtgärder för att minska klimatutsläppen i Sverige. Regeringen har skjutit besluten framför sig i mer än två år. Statsministerns försvar har varit att det finns andra länder som har större utsläpp än vi och att det är billigare att minska utsläppen där i stället för i Sverige. Men kritiken mot systemen för att minska utsläpp i andra länder växer sig allt starkare, och den kommer inte bara från mängder av miljöorganisationer. Någon riktig utvärdering

Prot. 2008/09:56
14 januari

Partiledardebatt

av effektiviteten har inte gjorts, men bland annat den statliga myndigheten ITPS skriver i en rapport från i höstas att det är en myt att det är billigare att göra utsläppsminskningar utomlands.

Effektiviteten i de satsningar i andra länder som bland annat Sverige deltagit i är i själva verket ofta mycket låg. Skattepengarna skulle ha gjort betydligt mer nytta hemma än i till exempel de fonder som investerar i Kina och andra länder. Kina har till exempel infört en skatt på upp till 65 procent på de här investeringspengarna. Det som blir kvar har sedan ofta satsats på sådant som skulle ha genomförts i alla fall.

Är det inte dags att inse att det inte finns några enkla genvägar i klimatpolitiken? Åtgärder måste genomföras både här i Sverige och i andra länder. Varför tar ni inte chansen och lägger fram förslag som på allvar skulle minska energianvändningen i bostadssektorn? Varför undantar ni miljonprogrammen och alla flerfamiljshus när ni lägger upp ROT-programmen? Där finns ett gyllene läge att se till att vi får i gång klimatsmarta investeringar. Varför gör ni inte en storsatsning på järnvägar och spårvägar? Varför tar ni inte chansen när det är kris i ekonomin att investera i en modern infrastruktur som kan ge jobb och framtidsstro, Maud Olofsson? Är det för att ni inte vill eller för att Moderaterna stoppar er? (Applåder)

Anf. 41 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik:

Herr talman! Också här noterar jag att Peter Eriksson inte läser de förslag som vi lägger fram och de åtgärder som vi föreslår. Jag tror att Peter Eriksson är lite stressad av att det händer så pass mycket på det här området. Han trodde nog inte att det skulle vara så.

Vi kan titta på nyinvesteringarna när det gäller förnybar energi. I mitt anförande nämnde jag vindkraftens utbyggnad. Tack vare elcertifikatssystemet ökar nu investeringarna i vindkraft mycket kraftfullt i vårt land. Tack vare vårt agerande på EU-nivå har vi nu gemensamma regelverk för energieffektivisering i bostadssektorn. Man är skyldig att rapportera energianvändningen inom bostadssektorn tack vare de gemensamma regler som vi nu har. Tack vare Sveriges kraftfulla agerande har vi nu en gemensam överenskommelse på EU-nivå där vi ska minska koldioxidutsläppen med minst 20 procent. Sverige går före. Vi minskar våra koldioxidutsläpp. Men det hindrar oss inte från att agera internationellt.

Jag kommer precis från Sydafrika och har pratat med mina kolleger i regeringen i Sydafrika. Vad är det de begär av oss? Vad är det de väntar av oss? Jo, att vi ska hjälpa till att ställa om deras energisystem och bygga det förnybara så att de också kan ha energiresurser som passar deras ekonomi. De önskar att vi ska finnas där i Sydafrika och i andra delar av Afrika för att bygga förnybart.

Jag var i Brasilien på en konferens om förnybar energi. Där träffade jag kolleger från Latinamerika och Afrika och pratade om detta. Alla säger: Sverige tar ledningen för att ställa om, och det är bra. Äntligen levererar ni förnybara lösningar som vi kan ha nytta av.

Tack vare CDM utvecklar vi nu det förnybara etanolbränslet i Brasilien på ett bra sätt. Det är CDM som finansierar hållbarhetskriterier och annat som nu utvecklas i Brasilien. Ja, Peter Eriksson, vi måste göra saker hemma, och vi gör massor med saker här hemma, men vi måste

Anf. 42 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Herr talman! Jag tycker att man bör notera att inte en enda av de saker som Maud Olofsson räknade upp här är någonting som den här regeringen har gjort. Antingen handlar det om vad EU har bestämt och beslutat om. Där kan man möjligen lysa som en deltagare vid mötet. Eller också handlar det om vad som har gjorts innan den här regeringen tillträdde. Inte en enda av de saker som du räknade upp har ni gjort under den här mandatperioden. Ni har skjutit besluten framför er. Inte ens en klimatproposition har ni i den blå alliansen kunnat ta fram.

Den internationella handeln med utsläpp är full av skandaler. Det finns bra exempel, men det finns mängder av väldigt dåligt exempel också. Ett exempel är att 30 procent av alla CDM-pengar har gått till att destruera en extremt klimatfarlig freongas. Kostnaden har varit över 50 miljarder kronor, men alla bedömare uppskattar den egentliga kostnaden för att göra detta till ungefär 1 miljard kronor. Det är en skandal som diskuterades i Poznan, och det här vansinnet lyckades man inte stoppa då.

Den internationella handeln med utsläpp har stora problem som måste tas på allvar. Vi ska delta i det, men det kan inte få fortsätta att innebära att regeringen skyller på det och lämnar över åtgärderna till andra.

Anf. 43 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik:

Herr talman! Jag kan tala om för Peter Eriksson att när vi besöker länder runt om i världen får Sverige beröm för det vi gör. Det är bara Peter Eriksson som inte tycker att Sverige gör tillräckligt.

Det som vi har påverkat i EU har gjort att vi har en gemensam överenskommelse på det här området. Det är klart att den svenska regeringen har agerat för detta. Det elcertifikatssystem som alliansregeringen förlängde och gav trygghet till är ett beslut som regeringen fattade. Energi-effektiviseringsåtgärder i storföretagen, och också i de små företagen, är åtgärder som den här regeringen har föreslagit och genomfört. Miljöbilspremien och annat för att ställa om transportsektorn är kraftfulla åtgärder för att minska koldioxidutsläppen inom transportsektorn. Satsningar på järnvägen och alla projekt som finns framme har vi nu med i den plan som kommer i närtidssatsningen på järnvägssidan. Det handlar om effektiviseringar så att vi lättare kan få transporter på järnvägssidan.

Alla dessa åtgärder har regeringen föreslagit och genomfört. Det är bara att beklaga att Peter Eriksson inte ser den här förändringen. Vi tar vårt ansvar, och det ser man globalt. Det är bara Peter Eriksson som inte har upptäckt det.

(Applåder)

Anf. 44 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp):

Herr talman! Våra tankar går till barnen, de oskyldiga barnen som blir krigets offer och krigets vittnen. Varje offer för krig är en tragedi.

Världen måste ställa tydliga krav på en vapenvila i Gaza. Säkerhetsrådets uppmaning måste höras. Den här krisen kan inte lösas med vapen. Men det räcker inte med vapenvila. Gazas isolering måste brytas

och humanitär hjälp släppas fram för att minska den palestinska befolkningens lidande. Insmugglingen av vapen till Hamas måste stoppas för att hindra ytterligare beskjutning mot Israel.

Det var Hamas som bröt vapenvilan. Hamas skjuter urskillningslöst raketer mot civila samhällen i Israel och har gjort det under flera år. Israel har rätt att försvara sig, men väpnat försvar måste ske på ett sådant sätt att civila offer undviks.

Långsiktig fred i denna del av världen kan bara uppnås genom ett fredsavtal med en tvåstatslösning, en palestinsk stat vid sidan av Israel. Ett huvudproblem är att Hamas inte vill ha en palestinsk stat vid sidan av Israel. Hamas mål är att bilda en palestinsk stat ovanpå ruinerna av Israel.

I ett fredsavtal måste Israel lämna de palestinska områdena och Västbanken, men Israel måste då kunna lita på att de områdena inte blir baser för terrorism mot Israel. Bara så kan en fredlig framtid byggas i regionen där israeler och palestinier kan leva i trygghet sida vid sida.

I Malmö och Helsingborg brinner nu judiska kapell. Att angripa judar också i vårt land har blivit legitimt på grund av den stämning som byggs upp. I demonstrationståg ser vi nu flaggor för terroristorganisationer och till och med hakkors. Sådana handlingar är helt oacceptabla och måste fördömas å det kraftigaste.

Herr talman! Sverige, liksom världen i övrigt, står inför en besvärlig lågkonjunktur. Varslen duggar tätt, senast från Volvo Lastvagnar. Människor kommer att förlora jobb, och det är lätt att förstå människors oro och frustration.

Vi har gått igenom besvärliga tider förr. Vi har gått igenom lågkonjunkturer förut. Vi kommer att klara även detta. Det kommer att bli bättre tider igen, och det kommer att vända uppåt. Men vi måste tyvärr förbereda oss på att det kommer att bli sämre innan det blir bättre.

Regeringen för i den här situationen en mycket offensiv ekonomisk politik. Runt 40 miljarder kronor satsas i år på nya reformer för jobb och utveckling, både ökade utgifter och sänkta skatter, som ska underlätta för jobben. Först kommer 32 miljarder i budgetpropositionen och därefter ytterligare ungefär 8 miljarder i tilläggsbudgeten. Det är 1,3 procent av vår bruttonationalprodukt, och därmed är Sverige ett av de länder i Europa som just nu satsar allra mest. Därutöver ska jag be att få påminna om stöd, lån och lånegarantier till fordonsindustrin på 28 miljarder.

Oppositionens kritik att regeringen är passiv faller platt till marken när man jämför med alla andra europeiska länder. Nästan inget jämförbart land i Europa och definitivt inget som styrs av socialdemokrater har i dag en mer offensiv ekonomisk politik än vårt land.

Trots krisen måste vi ha perspektiv på det som sker. Aldrig förr har så många människor i världen gått och lagt sig mätta på kvällen som 2008. Det beror på det ekonomiska välstånd som har skapats av globaliseringen, frihandeln och en alltmer utspridd marknadsekonomi i världen. När Vänstern önskar att denna kris skulle betyda marknadsekonomins undergång är man både ohistorisk och okunnig. De ekonomiska system som Vänsterpartiet och Lars Ohly har drömt om under hela sitt liv har i praktiken alltid lett till fattigdom. Det är den ökade globaliseringen som har lett till ökat välstånd i tidigare fattiga delar av världen.

Marknadsekonomin ska inte ersättas av politisk styrning, men en marknadsekonomi måste kompletteras med politisk styrning. Det är det som kallas socialliberalism.

Herr talman! Vi liberaler tror på Europa. Vikten av europeiskt samarbete har väl aldrig under Sveriges 14 års medlemskap synts så tydligt som nu. Både klimatfrågan och finanskrisen visar på betydelsen av samarbete på vår kontinent. Det är på ett sätt märkligt att samtidigt som svenskarna blir mer positiva till EU och till euron, enligt många opinionsundersökningar, blir många politiker mer skeptiska. En av Sveriges mest profilerade EU-motståndare ska nu toppa Socialdemokraternas Europavalsedel. Varför då? Och varför vill man bli invald i Europaparlamentet över huvud taget om man inte tror på europeiskt samarbete?

Skälen för Sverige att gå över till euron har stärkts ytterligare under hösten. I finanskrisens hetaste skede var det den samlade kraften i ett gemensamt agerande från euroländerna som bidrog till att bromsa upp krisen. Det hade inte varit lika verkningsfullt om länderna hade agerat var för sig. Länder som inte är med i eurosamarbetet, till exempel vårt eget land, hade mindre inflytande i höstas när vår tids viktigaste ekonomisk-politiska beslut fattades i Europa. Kronans värde har dessutom börjat fluktuera. Vårt utanförskap kommer sannolikt – vi vet det inte med säkerhet – att ha ett pris i form av ytterligare förlorade jobb och mindre välfärd än vad vi annars skulle ha haft.

Det är hög tid att återuppta eurodebatten i Sverige. Vårt grannland Danmark har bestämt sig för att genomföra en ny folkomröstning senast 2011. I synnerhet om det skulle bli ett ja där blir det ännu mer besvärande för Sverige att stå utanför. Därför menar jag att Sverige inom de kommande åren i början av nästa mandatperiod bör genomföra en ny folkomröstning om euron.

Herr talman! ”Sweden’s Test Crisis” är rubriken på en artikel i senaste numret av det amerikanska nyhetsmagasinet Newsweek. Artikeln handlar om resultaten i den svenska skolan och att de sjunker dramatiskt i den senaste internationella undersökningen från 2007, som kallas Timss. Det är en dyster läsning, kommenterade Skolverkets generaldirektör samma undersökning. Den avser resultaten i matematik och naturvetenskap, och mätningarna avser tidsperioden från 1995 fram till 2007, då vi har sjunkit kontinuerligt.

Inget samhällsområde genomgår en så omfattande totalreformering i år och kommande år som den svenska utbildningspolitiken och det svenska skolväsendet. Syftet är högre krav, högre kvalitet, högre ambitioner och bättre resultat.

Det finns en frågeställning beträffande reformerna som dock förtjänar att tas upp i en sådan här debatt. Nästan ingen av de stora reformerna kommer att hinna träda i kraft före 2010 års val. I praktiken är det den regering som sitter och styr Sverige efter valet 2010, oavsett vilken regering det är, som avgör om dessa reformer ska genomföras i verkligheten eller inte. Därför har jag två frågor till oppositionens ledare, Mona Sahlin, Lars Ohly och Peter Eriksson. Kommer det att bli tidigare betyg i skolan om ni vinner valet? Blir det fortsatt kunskapspolitik med den huvudinriktning som vi har inlett om ni vinner valet, eller blir det en återgång till flumskolepolitik?

Prot. 2008/09:56
14 januari

Partiledardebatt

Herr talman! Mot varandra i svensk politik står nu två alternativ. Det ena är en allians av fyra partier som är vana att samarbeta med varandra – inte alltid överens om allt men med en huvudinriktning som är samstämmig och en agenda av långsiktigt och stabilt ansvarstagande. Mot detta står ett experiment av rödgröna partier som egentligen bara är överens om en enda riktigt viktig fråga: att de är emot alliansregeringen. Men det, herr talman, räcker inte för att styra ett land.
(Applåder)

Anf. 45 MONA SAHLIN (s) replik:

Herr talman! Det var en ganska nöjd Jan Björklund som uppenbarligen tycker att regeringen har gjort tillräckligt. Den har gjort det som krävs. Det var uttryck för en ganska, tycker jag, förolämpande inställning att säga att det blir värre innan det blir bättre. Ja, det blir värre för väldigt många fler om inte regeringen gör mer, det är sant, men det blir inte värre för alla. Regeringens fördelningspolitik har nämligen gjort att det finns de som sitter i ganska tryggt bo och har fått det bättre ekonomiskt, men andra får betala priset.

Betyder det här beskedet att det inte blir mer? Det blir inga besked till kommuner och landsting om statsbidragen för det här året och nästa år. Det blir inga mer insatser för att förhindra att fler kvinnor blir varslade och uppsagda och kvaliteten i vården därmed sämre. Blir det inte välfärdens tur ens det här året och inte ens nästa år? Är det det som det betyder: Det blir värre innan det blir bättre?

Betyder det också att utbildningsminister Jan Björklund tycker att det är en bra utveckling att vi mitt i högkonjunkturen 2006 hade 13 500 platser i arbetsmarknadsutbildningen, den mest effektiva formen för att utbilda dem som nu behöver få ny kompetens för arbetsmarknaden, och att det i dag, mitt i en riktigt svår kris, finns 3 500 platser? Betyder den här möjligheten att det inte blir något mer, inte ens fler insatser för att undvika att det blir värre för alla innan det möjligen blir bättre för några? Är regeringen och Jan Björklund så nöjda? Är det så?

Anf. 46 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp) replik:

Herr talman! Som jag sade finns det all anledning att känna både stor oro och sympati med den frustration som många människor känner beträffande den situation man nu kan stå inför. Många människor kan komma att förlora jobbet, och många kommer att förlora jobbet.

Regeringen kommer inte att kunna förbjuda lågkonjunkturen – den finns där – men vad vi kan göra är att möta den med offensiva åtgärder, och det är det vi gör. Sverige möter lågkonjunkturen med mer offensiva åtgärder än något annat land i Europa. Möjligen är det några nordiska länder till som ligger på ungefär samma nivå som vi, men vi är unikt ambitiösa i Europa.

Vi följer utvecklingen hela tiden. Om vi bedömer att det behövs kommer det naturligtvis ytterligare åtgärder, men vi får bedöma det efterhand. Ingen vet – inte Mona Sahlin och inte regeringen – exakt hur konjunkturen kommer att utvecklas. Man måste alltid vara beredd att sätta in de åtgärder man bedömer vara angelägna och nödvändiga för tillfället.

Låt mig kommentera det där med utbildningsplatser, som Mona Sahlin har skrivit om i tidningen i dag! Det intressanta med det är att Mona Sahlin vill få det att framstå som att ni föreslår något som regeringen inte gör. Sanningen är att ni slår in helt öppna dörrar. Det är ju i stort sett det vi redan gör som ni skriver om i tidningen i dag. Riksdagen ska rösta om det inom kort.

Yrkesvux byggs ut nu med 10 000 platser. Yrkeshögskola, som ni inte ens krävde, inrättar vi nu. Det krävde vi i massor av år, men ni ville inte ha det. Nu inrättar vi en yrkeshögskola från nästa år. Det är den mest effektiva åtgärden att inrätta en yrkeshögskola. Kvalificerad yrkesutbildning är det som i allra störst utsträckning leder till att människor hamnar i jobb efteråt.

Ni krävde en massa nya platser i högskolan. Det förstår jag inte riktigt. Det finns 10 000 tomma platser i den svenska högskolan just nu. Låt oss fylla dem innan vi inrättar nya! Ni slår ett slag i luften.

Det ni kräver i dag och bullrar på om görs redan. Vi är redan ett av de länder som för den mest offensiva politiken. Det innebär inte att det inte kanske behöver göras mer, men vi får bedöma situationen efterhand som den utvecklas.

Anf. 47 MONA SAHLIN (s) replik:

Herr talman! Ja, ni bedömer situationen, Jan Björklund, och om det behövs mer kanske ni kan överväga det, och om det behövs mer insatser kanske ni i det grupparbete ni ska ha kan lösa det; det ska tydligen inte finnas grupparbeten i skolan, men regeringen ska nu i två år sitta och arbeta i sju grupper för att se om det kanske, eventuellt, behövs mer.

Vi inom Socialdemokraterna, Vänstern och Miljöpartiet är redan färdiga med vår analys. Det behövs mer. Det är inte tillräckligt med de utbildningsplatser som finns. Det är inte tillräckligt att så få av de arbetslösa får tillgång till en aktiv åtgärd. Det är inte tillräckligt med de platser som finns tillgängliga för de stora ungdomskullar som i sommar lämnar gymnasiet. Det är inte tillräckligt med de låga ersättningar som de arbetslösa har. Det är inte tillräckligt.

Jan Björklunds svar var tydligt nog. Ni tycker att ni gjort tillräckligt. Ni sätter er och väntar på att det här året ska ta slut och hoppas. Det duger inte, för det är mer än bara frustration som de arbetslösa känner. De förlorar jobbet på riktigt, och mot det har ni ingenting att sätta i dag. Det är tydligt nog.

(Applåder)

Anf. 48 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp) replik:

Herr talman! Det är då för märkligt. Jag sade ju alldeles nyss att vi bedömer situationen efter hand, och om vi bedömer att det behövs kommer vi att återkomma med ytterligare åtgärder. Då säger Mona Sahlin att jag sagt att det inte kommer ytterligare åtgärder. Det var inte det jag sade. Just i dag kommer det ingen ytterligare åtgärd, men det finns ju fler dagar i år.

Det alternativ som ni redovisar är från Socialdemokraterna en skattechock på 25 miljarder kronor både mot företag och enskilda människor. Vänsterpartiets budgetmotion skulle leda till en ordentlig räntechock med höjda räntor igen. Miljöpartiet föreslår en energiprischock på 7 miljarder

kronor. Är det det som skulle hjälpa Sverige? Hur skulle höjd bensinskatt, höjda energiskatter, höjda skatter på bilism och långtraderskatter och allt vad det är som Miljöpartiet vill införa kunna rädda Volvo?

Visst är det bra med Amsåtgärder, och jag utesluter inte att det kommer ytterligare sådana. Men i grunden måste politiken gå ut på att skapa riktiga jobb och rädda de riktiga jobben, inte bara skapa substitut för de riktiga jobben.
(Applåder)

Anf. 49 LARS OHLY (v) replik:

Herr talman! Johanna Wallin, som bott i Palestina i ett och ett halvt år, skriver med ojämn regelbundenhet nyhetsbrev om sina intryck där nere. Hon skrev i går:

”Jag har också sett israeliska politiker och militära talesmän utan att blinka eller darra på rösten förklara att detta inte är ett krig mot Gaza-bornas, detta är ett krig mot terrorismen. Israel använder illegala kemiska vapen, skjuter på ambulanspersonal och bombar FN-skolor i syfte att utrota Hamas, som enligt den rådande maktordningen är en terroristorganisation. I ett av världshistoriens mest cyniska tilltag förser de Gazas gränser med järnridå och släpper ned flygblad där människor uppmanas att bege sig till säkra platser. Vart ska de ta vägen? Var i detta omringade fängelse ska en och en halv miljon människor finna skydd undan en av världens starkaste, mest välutrustade arméer som för krig mot dem från luften, marken och havet?”

Ångestropen har nått ända fram till Jan Björklunds öron, men när han ska beskriva vad som är huvudproblemen hakar jag framför allt upp mig på tre formuleringar. Den första var att Israel har rätt att försvara sig. Ja, det är självklart, precis som Niklas Ekdal, DN:s politiska redaktör, skrev för ett par veckor sedan har varje land rätt att försvara sig mot angrepp. Problemet är att palestinierna till och med förvägras rätten till ett land att försvara.

Ett huvudproblem är, säger Jan Björklund, att Hamas inte vill ha en tvåstatslösning. Huvudproblemet är att inte heller Israel vill det, och Israel är den starka parten som i strid med internationell lag och rätt ockuperar palestinskt territorium och förtrycker palestinierna. Flaggbränning, säger Jan Björklund, måste fördömas å det kraftigaste. Jag håller med. Kan vi få höra ett lika kraftfullt fördömande av Israels övervåld? Kan vi från Jan Björklund få höra ett lika kraftfullt fördömande av det mördande av barn och civila som just nu pågår i Gaza?
(Applåder)

Anf. 50 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp) replik:

Herr talman! För att börja med Hamas är det en terroristorganisation. Det var Hamas som bröt vapenvilan. Det var Hamas som började stridigheterna, och det kan man inte förbigå när man diskuterar konflikten. Sedan är varje enskilt dödsoffer – barn och vuxen, på vilken sida det vara månde – en tragedi på båda sidor; i synnerhet gäller det civila dödsoffer. Det tror jag att vi alla är överens om.

Vi måste alltså omedelbart få en vapenvila, men när vapenvilan ingåtts är vi så att säga tillbaka på ruta ett: Hur ska vi nå en varaktig fred i

denna region? Man måste därför titta på de underliggande strukturerna. Det palestinska ledarskapet i form av PLO och Fatah är beredda att acceptera Israel som stat och gör det också. Israel är berett att acceptera en palestinsk stat vid sidan av Israel. Problemet är att Hamas och ett antal grupper inom den palestinska rörelsen inte är beredda att acceptera att Israel finns kvar, och det har hela tiden försvårat fredssamtalen.

När vi fått en vapenvila måste vi sätta press på Hamas att erkänna staten Israel och ta avstånd från terror. I nästa steg kommer de sedan naturligtvis att kunna bli en part i samtalen på den palestinska sidan. Men så länge de inte erkänner att staten Israel ska få existera går det inte att föra samtal. Det är själva utgångspunkten när man ska ha en lösning med två stater vid sidan av varandra.

Återigen är Lars Ohly inne på det ensidiga fördömandet av staten Israel. Men, Lars Ohly, en vapenvila måste vara ömsesidig. Den kan inte vara ensidig.

Anf. 51 LARS OHLY (v) replik:

Herr talman! Det är alldeles rätt, Jan Björklund. Vapenvilan bröts varje dag av Israel, för i vapenvilan ingick att Gazaborna skulle ha tillgång till mat, mediciner, bränsle och andra förnödenheter. Varje dag bröt Israel mot vapenvilan. Som mest tillät man 50 lastbilar att komma in på en dag för att försörja en och en halv miljon människor. Det saknas all grundläggande medicinsk utrustning. Det saknas mat. Det saknas bränsle. Gazaborna har lidit i 18 år, och nu utsätts de dessutom för en krigsföring av det mest fasansfulla slaget.

Det är viktigt att hålla den bakgrunden i minnet när man uttalar sig. Det är inte fråga om två jämbördiga parter. Det är inte en konflikt mellan två parter. Det handlar om en ockupant och ett ockuperat folk. Våldet ska alltid fördömas oavsett vem som står för det, och våld mot civila är aldrig försvarbart, men vi måste ställa krav på Israel att upphöra med ockupationen och att dra tillbaka trupperna från Gaza omedelbart.
(Applåder)

Anf. 52 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp) replik:

Herr talman! Vi måste ställa krav på båda parter. Det är det som är innebörden i regeringens politik till skillnad från Lars Ohlys. Kraven måste innebära ett eldupphör, en vapenvila, och de måste ställas på båda parter. Så fort vapenvilan har inträtt måste Israel naturligtvis lämna Gaza, och på samma sätt måste det kunna utställas garantier för att Hamas inte får vapenleveranser på nytt, för i så fall kommer striderna att fortsätta.

Det finns uppgifter om att 8 000 raketer skjutits av Hamas mot civila israeliska samhällen under ett antal år – urskillningslöst. Det är ett grovt brott mot internationell humanitär rätt. Som jag sade, och som regeringen har sagt, har Israel när det försvarar sig ett stort ansvar att använda både proportionalitet och att säkerställa att man slår mot de militära målen.

Det går inte att bortse från att Hamas är en organisation som medvetet skyddar sig genom att befinna sig i civilbefolkade områden. Därmed har Hamas också ett ansvar för de civila dödsoffer som nu krävs i Gaza.

Det enda rimliga kravet, i stället för att diskutera skuldbördan, är att kräva vapenvila på båda håll. Det kravet måste ställas på båda sidor. I

nästa steg måste man sedan naturligtvis återuppta fredssamtalen, och då är en tvåstatslösning det enda rimliga på sikt.
(Applåder)

Anf. 53 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Herr talman! Vi hade gärna sett ett liberalt parti i regeringen, ett parti som tog ställning för de drabbade människorna, ett parti med socialt och humanistiskt patos. Jag talar nu inte om alla dem som drabbas av nedskärningar i de svenska arbetslöshets- och sjukförsäkringarna. Jag talar inte om regeringens egna angrepp på sjuka, svaga, arbetslösa och alla som slagits ut från trygghetssystemen. Jag tänker inte heller på regeringens återkommande inskränkningar i den personliga friheten och integriteten genom FRA, Ipred och ökad avlyssning, alltså att det skulle behövas ett parti i den svenska regeringen som slogs för människors privatliv och frihet.

Jag talar om människorna som drabbas av kriget, av bomberna, kulorna, skräcken och döden. Jan Björklund, varför finns det inte ett liberalt parti i regeringen som kräver ett tydligare avståndstagande från Israels övergrepp i Gaza? Varför finns det inte ett liberalt parti i regeringen som är berett att stå upp för alla de oskyldiga barn som drabbas av kriget? Varför finns det ingen som på allvar kritiserar Israel för att steg för steg bli alltmer av en militär stat med allt fler militärer i den politiska ledningen och en ekonomi som blir alltmer krigsorienterad och beroende av vapenproduktion?

Maud Olofsson och Fredrik Reinfeldt har tidigare lanserat ett slags kålsuparteori, att alla är lika skyldiga.

Jag tycker att Björklund går ännu ett steg längre och ensidigt ger Hamas skulden och i och med det också palestinska folket och offren.

Det här är en orimlig ställning om man vill vara ett liberalt parti. Man måste ställa hårdare krav på den som angriper, på den som har makten, på den som har kontrollen, på den som har vapnen.

Det går inte att både hävda att man är liberal och ha en sådan inställning som Björklund visar i dag när det gäller kriget.

Anf. 54 JAN BJÖRKLUND (fp) replik:

Fru talman! Palestinska folket har ingen skuld i detta. Det är Hamas som är en terroristorganisation, som bröt vapenvilan och som i december började skjuta raketer mot de civila samhällena på den israeliska sidan av gränsen.

Israel har rätt att försvara sig, men Israel har ett ansvar när man försvarar sig, att använda proportionerliga metoder och att slå mot militära mål. Det ansvaret har Israel.

Enligt nyhetsrapporteringen finns det väl grund för att säga att man har gjort felsteg. Den här skolan som man har träffat är en oerhörd tragedi, och det är naturligtvis oacceptabelt. Men det var Hamas som bröt vapenvilan.

Den här regeringen riktar kritik mot båda sidor. Men jag hör ingen kritik mot Hamas från Peter Eriksson. Det är bara Israel som är ansvarigt. Det skulle vara intressant att höra i nästa steg hur ni ska få ihop den där utrikespolitiken, för jag hörde att Mona Sahlin riktade en balanserad kri-

tik mot båda parter. Men det hör jag inte från vare sig Ohly eller Peter Eriksson nu.

Finns det någon kritik man kan rikta mot Hamas, Peter Eriksson?

Prot. 2008/09:56
14 januari

Partiledardebatt

Anf. 55 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Fru talman! Ja, det finns omfattande kritik man kan rikta mot Hamas, och det gör vi också. Det är helt oacceptabelt att skicka raketer mot Israel. Det är helt oacceptabelt att ta till den typ av åtgärder som Hamas gör. Man bör också respektera att Israel finns som stat.

Men det är uppenbart att det är Israel i det här fallet som har makten, som har vapnen, som har kontrollen, som ockuperar Gazaremsan. Och det är på dem som har den här makten som man måste sätta det trycket för att konflikten ska sluta.

Det är därför en orimlig hållning som Björklund gör sig till tals för. Man måste faktiskt se situationen som den är och inte låtsas att det är en helt annan och agera utifrån det.

Anf. 56 JAN BJÖRKLUND (fp) replik:

Fru talman! Ja, det är en obegriplig ensidighet från Peter Eriksson. All kritik riktas ju mot Israel när det kommer till kritan.

Det var Hamas som bröt vapenvilan, och just nu vill ingen av parterna omedelbart hörsamma säkerhetsrådets uppmaning till vapenvila. Vi måste ställa krav på båda parter, att hörsamma vapenvilan.

Man har kommit överens om att man några timmar varje dag trots allt ska ha eldupphör för att humanitära transporter ska komma fram. Också det bryter Hamas mot nästan varje dag.

Allvarligt talat, Peter Eriksson! Vi måste ställa krav på båda parter. En vapenvila måste, för att fungera, vara ömsesidig, inte ensidig. (Applåder)

Anf. 57 GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Fru talman! Det går naturligtvis inte att delta i en sådan här debatt utan att påminna sig om den tragedi som just nu utspelar sig i Gaza och i Israel.

Sorgen och förtvivlan över det som skett och sker är bortom ord. En sak kan man i alla fall konstatera: Det räcker nu.

Israelerna har efter att i årtal utsatts för bombardemang från Hamas i Gaza fått nog. Ingen politiker i något enda land hade accepterat något liknande utan att reagera med kraft. Men med kraft följer ansvar.

Bomberna måste upphöra att falla, vare sig det är över israeliska eller över palestinska byar och städer. FN, EU och USA måste arbeta tillsammans för att stödja freden. Vi måste gemensamt få Israel och Hamas att hitta en annan utväg. I denna akuta fråga ska naturligtvis Sverige och vår regering vara outtröttliga.

Fru talman! I skuggan av konflikten i Mellanöstern fortsätter livet i Sverige. Många har firat jul och nyår med en gnagande oro för framtiden. För alla dem vars jobb är hotade är det mycket som står på spel.

De numera internationaliserade finansiella systemen har drabbats av en stor osäkerhet. Det påverkar företag och hushåll snart sagt över hela globen. Det är en turbulens som spiller över i den reala ekonomin och

Prot. 2008/09:56
14 januari

ställer människor utan arbete. Sverige står dock genom ansvarigt förvaltande kanske bäst rustat i västvärlden för att kunna möta krisen.

Vi fick ned antalet personer i utanförskap med 180 000 personer innan krisen var över oss. Det har gett oss kraft att bevara tryggheten även när det stormar. Arbetsförmedlingen har fått större resurser att möta de behov som uppstått. Vi investerar för att mildra effekterna av lågkonjunkturen.

Redan i ordinarie budget för 2009 satsar vi lika mycket som OECD rekommenderar för att möta krisen. Till det lägger vi ytterligare resurser, bland annat i form av ROT-avdrag och investeringar i infrastruktur.

Sverige står under de kommande åren inför tre stora utmaningar. De är inte nya, men de får delvis nytt fokus genom den ekonomiska nedgången.

Den första handlar om jobben och om att få ordning på den finansiella marknaden. Svenska företag och privatpersoner måste återigen kunna få sunda lån till investeringar och därmed minska krisens effekter för arbetslösheten.

När företag inte kan låna för att köpa en ny lastbil säljs det heller inga nya lastbilar. Risken är då uppenbar att det företag som tillverkar lastbilar tvingas säga upp personal. För även om krisen inte skapas i Sverige och av svenska banker påverkas också vårt land. Förtroendet för det svenska banksystemet och dess funktioner måste upprätthållas.

I slutändan drabbar krisen människor av kött och blod. Det handlar om paret i Göteborg där båda jobbar på Volvo. Båda hotas av uppsägning, och de oroar sig över att behöva sälja huset och möta en osäker framtid. Det handlar om den 20-åriga kvinna som får gå från jobbet i Tingsryd och om kommunalarbetaren som står utan jobb när kommunen drar ned på verksamheten när skatteintäkterna påverkas. Det är dem vi måste ha för ögonen när vi möter krisen, när vi tar ansvar för framtiden.

Den andra stora utmaningen står fortsatt klimatet för. Den överenskommelse som EU slutit är inte tillräcklig på lång sikt. Förhandlingarna om ett nytt globalt klimatavtal ska landas under hösten, och jag hoppas att vi då tar ett större ansvar än vi hittills har gjort som land och som EU. Samtidigt ska vi självklart vara beredda att bistå andra med kunskap och också ekonomiskt.

Den tredje utmaningen, fru talman, handlar om sammanhållningen i vårt land, att vårt samhälle mitt i krisen ska kunna utvecklas. Det är i prövningen som samhället testas i sin förmåga att hålla ihop. Det handlar om att kunna bibehålla solidaritet och ömsesidigt förtroende.

Vi kristdemokrater gör ingen hemlighet av att vi ser behovet av gemensamma värderingar för att kunna hålla samman, att människor har tillit till varandra.

Förtroende byggs i det lilla. Trygghet i det lilla är trygghet i det stora. Det handlar om att jag litar på min familj och mina vänner, att de backar upp mig när jag behöver hjälp, att min arbetsgivare och min granne litar på att jag inte kan jobba när jag sjukskriver mig.

Det handlar om trygghet och om rättvisa. Det handlar exempelvis om att regler upplevs som rättvisa, att utbildning lönar sig liksom om jag är beredd att jobba mer än tidigare.

Vi som politiker måste agera så att människor och företag väljer att göra det som är långsiktigt gynnsamt, ta ansvar för framtiden och investera inte bara i ekonomiska termer utan också i ömsesidig tillit. Utan tillit faller förutsättningarna för välfärden.

Mycket av regeringens reformarbete har gått ut på att göra trygghetssystemen mer aktiva och rättvisa. På så sätt har de också blivit mer trygga.

Minns hur den socialdemokratiska regeringen sänkte ersättningsnivåerna på 90-talet! Sverige upplever återigen bistrare tider. Trots det tvingas vi inte dra ned ersättningar för sjuka och arbetslösa. Varför? Jo, därför att ersättningarna i dag är mer rättvist utformade än tidigare och därför att vi har en ekonomi med ordning och reda.

Fru talman! Att regera är svårare än att kräva nya utgifter. Så här skriver Anders Jonsson, mångårig politisk reporter: "Den borgerliga alliansen överraskade gång på gång med att komma överens.

Det genererade nyheter och uppmärksamhet under två år med ett detaljerat regeringsprogram som avslutning. Om partierna inte hade förhandlat i botten, utan i stället försökt skyla över sina motsättningar med luddiga formuleringar, hade det avslöjats och slutat med fiasko."

Nu är det meningen att alliansregeringen ska möta ett samlat alternativ, men redan dagen efter att vänsterkartellen presenterat sig för omvärlden tog Vänsterpartiets partistyrelseledamot Rossana Dinamarca till orda i DN. Hon säger att hon inte vet vad vänsterkartellen ska komma överens om: "Handlar det om att komma fram till en gemensam politik? Eller att ta reda på var vi är ense och var vi är oense?"

Om Sahlin, Ohly, Wetterstrand och Eriksson är osäkra kan jag här och nu göra en lista. Ska vi jobba mer eller mindre i framtiden? Ska vi ha mer eller mindre försvar eller kanske inget försvar alls? Ska medborgarna betala mer eller mindre i skatt? Ska vi ha eller inte ha en stabil energiproduktion? Ska föräldrar själva få bestämma över föräldraledigheten, eller ska staten ta över delar av föräldrarollen? Ska elever få betyg i skolan? Ska man få läxor eller ska man vara utan det? Har vänstern förstått att man måste komma överens i enskilda sakfrågor för att kunna regera?

Fru talman! Låt mig nu göra ett halsbrytande kast eller kanske en sving. Jag vet inte om fru talman såg säsongspremiären av tv-programmet *Let's dance* i fredags. Händelserna på dansgolvet har betydande likheter med oppositionens ångestfyllda tillvaro. Det förekom ändå en tydlig skillnad.

I politiken dumpades en av kavaljererna av sällskapet. Lars Ohly fick sitta som panelhona. Efter hörbara protester från några av deltagarnas supportrar tvingades dock Mona Sahlin till sist att bjuda upp Lars Ohly.

I fredagens avsnitt av *Let's dance* gjorde deltagare kommentarer som hade kunnat vara direkt hämtade från vänsterkartellen och dess vändor inför sitt nya samarbete. Man skulle kunna tro att det var Mona Sahlin som sade: Just nu vaknar jag om nätterna, och det rinner svett ur min kropp. Det här är en helt annan grammatik som man får lära sig.

Det hade kunnat vara Lars Ohly som utbrast: Det är som luciafirande på dagis. Så länge ingen kräks är det jättefint.

Eller det hade kunnat vara Peter Eriksson som efter lansering av en kartell utan Vänsterpartiet uppgivet konstaterade: Vad förvånad jag blir. Jag trodde vi var bra.

Kanske är det så att en trefoting bara klarar av att dansa stapplande vals. Så länge musiken går i kravlös tretakt klarar sig valstrion hjälpligt att släpas över dansgolvet. Men så fort det krävs nya steg och andra takter kommer trefotingen att göra publiken besviken. Vänstertrion kommer

i ändlöst käbbel och hamnar i hopplös otakt om vem som ska sätta ned foten, var, när och i vilken riktning. Och väljarna, politikernas enväldiga jury, får skäl att säga som Tony Irving i *Let's dance*-juryn: Beware the jury. Playtime is over.
(Applåder)

Prot. 2008/09:56
14 januari

Partiledardebatt

Anf. 58 MONA SAHLIN (s) replik:

Fru talman! Ännu en nöjd partiledare som berättar om hur fint tillståndet i Sverige är. Ännu en modig man som gömmer sig bakom finans-krisen. Ännu en person som tror att lite halvtråkiga för att inte säga heltråkiga skämt ska dölja det faktum att människor känner mer än oro. De förlorar jobbet. Valfärden och kvaliteten i vård och omsorg hotas. Jag är rätt säker på att väljarna inte vill se en danspartner till den ena eller andra utan handfast rättvis politik.

Göran Hägglund står här och säger att det är så bra mitt i krisen att vi har bevarad trygghet. Hur många känner igen den beskrivningen? Den halva miljon som inte ens haft råd att vara kvar i a-kassan? De kvinnor som nu när deltidsstämplingen går ut får rådet att säga upp sig helt? Vilka är det som känner den bevarade tryggheten?

Människor känner mer än oro, Göran Hägglund. De förlorar jobben. Jobbtillväxten, enligt era egna beräkningar, kommer att vara helt uttrade-rad när vi möter väljarna i valet nästa gång.

Så jag vill ställa en fråga till socialminister Göran Hägglund – du är ju trots allt det. 900 personer varslas på Karolinska i dag. Många tusen har redan varslats ute i kommuner och landsting. Sveriges Kommuner och Landsting vädjar om och kräver besked för att undvika ännu fler varsel och därmed ännu större kvalitetsras i valfärden. När kommer Göran Hägglund att känna mer än omsorg och agera för att ge besked till kommunerna och landstingen? När kommer beskedet som gör att vi kan undvika fler varsel och uppsägningar? Det och inte danspartner är vad jag vet att väljarna vill ha besked om.
(Applåder)

Anf. 59 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik:

Fru talman! Mona Sahlin har sagt ett par gånger under den här debatten att man har ett tydligt samlat alternativ och talat för vänstersidan. Problemet är att det vare sig är synligt, samlat eller ett alternativ i dag. Det ville jag beskriva genom bilden på slutet.

Jag har i mitt anförande beskrivit den oro som jag tror att vi alla känner inför det som händer och de åtgärder som regeringen har vidtagit för att möta det som många människor upplever i dag och som är ett väldigt stort problem. Men då är frågan: Vilken sida ska man förlita sig på i det här sammanhanget?

På vänstersidan, den sida som du företräder, staplar ni önskemål på varandra som skulle göra att Sverige hamnar i en oerhört utsatt och riskfylld ekonomisk situation. Det skulle få de svenska statsfinanserna att haverera relativt snabbt. Det skulle skapa en sådan oro som gjorde att svenska företag inte vågade tro på framtiden och som gjorde att fler människor skulle förlora jobbet.

Häromdagen skrev Anna Ekström, ordförande i Saco en klok artikel i Dagens Industri. Hon skrev att det är klokt av varje regering att ständigt

följa utvecklingen, göra det som man behöver göra vid varje tidpunkt men inte hals över huvud göra det som efter hand visar sig vara fel.

Man måste ha torrt krut kvar om krisen blir längre än vad vi hoppas och djupare än vad vi tror. Receptet från oppositionen skulle väldigt snabbt störta Sverige i fördärvet och göra att arbetslöshetssiffrorna sköt i höjden. Regeringens politik att följa utvecklingen och göra det som behöver göras är den kloka linjen.
(Applåder)

Anf. 60 MONA SAHLIN (s) replik:

Fru talman! Arbetslöshetssiffrorna skjuter redan i höjden. Statens budgetunderskott ökar redan nu. Det är din regering, Göran Haggglund, som har sänkt skatterna lika mycket som statens budgetunderskott kommer att vara enligt KI:s beräkningar. Vi behöver inte vänta och analysera. Det handlar om ifall det är strategiskt, effektivt och rimligt att arbetslösa får utbildning i stället för att gå passiva. Är det klokt eller är det inte klokt? Räcker det att bara säga att man ska vara nöjd och titta på om man behöver göra mer när det redan i dag varslas i vården och omsorgen?

Min fråga är fortfarande inte om – jag tror mer om Göran Haggglund än så – utan när regeringen tvingas att inse att kommunerna och landstingen behöver ett besked om statsbidragen för det här året och nästa om inte varslen och uppsägningarna ska öka också i kommunerna och landstingen.

För övrigt kan jag berätta att jag har dansat med Lars Ohly. Vi dansade i takt, och det gick väldigt bra.

Anf. 61 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik:

Fru talman! Jag ska påminna om att den regering som i dag sitter har bidragit till att halvera statsskulden. 180 000 personer har gått från utanförskap till att delta i arbetslivet. Det var väldigt viktiga förutsättningar för att Sverige ska ha en förmåga att möta krisen.

Kommunerna och landstingen har en bekymmersam situation, men vi ska komma ihåg att deras resurser inte minskar. De får en långsammare intäktsökning än vad man tidigare har prognostiserat. Men regeringen följer utvecklingen noggrant. Krävs det att vi gör något kommer vi att göra det. Jag tror att det är det besked som varje ansvarig regering måste ge i det här fallet.

Anf. 62 LARS OHLY (v) replik:

Fru talman! Jag noterar att alla de fyra borgerliga partiledarna talar om Mellanöstern i den här debatten. Det är välkommet. Men det är ju inte så att den nuvarande situationen är ny eller att förtrycket och övervåldet inte har funnits tidigare.

Jag har många källor som jag litar till, till exempel solidaritetsarbetare och ekumeniska följeslagare som har åkt ned till Palestina – många gånger ekumeniska följeslagare från Svenska kyrkan – och som tar på sig uppgiften att till exempel följa palestinska barn till skolan i Hebron, där de dagligen utsätts för fysiskt våld och verbala attacker av illegala bosättningsmän. Det finns människor som försöker se till att palestinierna inte förnedras i vägspärrar i sitt eget land. Det finns människor som försöker se

till att det dagliga våldet, det vardagliga våldet, inte tar överhanden för de allra flesta människor, vilket är oerhört svårt.

Johanna Wallin, som jag tidigare citerade, har bott där nere i ett och ett halvt år. Hon säger: Jag har bott i Palestina i ett och ett halvt år, och jag har sett människor förnedras av ockupationsmakten varje dag. Jag har varje dag kämpat mot min egen ilska, sorg, frustration och förlamande maktlöshet.

Det finns en ockupant och ett ockuperat land. Det finns krav på att man ska fördöma allt våld mot civila; jag ställer självklart upp på det. Alla förbrytelser mot civila måste brännmärkas. Men vi ska inte belöna ockupationsmakten, och därför frågar jag: Är Göran Hägglund beredd att ställa upp på att bryta det militära samarbetet med Israel och upphöra med importen av israeliska vapen som bara stärker den israeliska militärmakten? Är han beredd att ställa krigsförbrytarna till svars, som Hans Corell har föreslagit, och säga att landar någon av dem här, en Hamasledare eller en israelisk minister, så ska de fängslas och ställas till svars för sina krigsförbrytelser?

Anf. 63 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik:

Fru talman! När jag lyssnar på det angelägna ämne som Lars Ohly har tagit upp under debatten och på de frågor som han har upprepat till Fredrik Reinfeldt, Maud Olofsson, Jan Björklund och sedan till mig ställer jag mig frågan: Varför ställde han inte dessa frågor till Mona Sahlin?

Jag upplevde det Mona Sahlin sade som hyggligt balanserat. Det var en beskrivning av en situation som har pågått under mycket lång tid. Israelerna har varit utsatta för beskjutning genom raketer som har fallit ned slumpmässigt över städer och byar, och enligt folkrätten har Israel rätt att skydda sig mot den typen av attacker. Varje land skulle göra på det viset.

Det innebär inte att man ger *carte blanche* eller säger att vilka åtgärder som helst är okej. Åtgärderna måste till exempel vara proportionerliga. Det måste finnas möjligheter att få in förnödenheter till civilbefolkningen som gör att de har en möjlighet att klara tillvaron i den svåra situation som råder.

Men bland Lars Ohlys ivriga agerande på det utrikespolitiska området – som jag tycker är bra, det behövs mer diskussion kring detta – gissar jag att det finns ungefär noll uttalanden under de år som har gått som handlar om fördömanden av de ständiga beskjutningarna mot israelisk civilbefolkning, år efter år.

Man måste förstås se upprinnelsen till denna konflikt långt tillbaka, men man måste också se, vilket har beskrivits här tidigare, att vapenvilan bröts genom att beskjutningen återupptogs.

Anf. 64 LARS OHLY (v) replik:

Fru talman! En israel som intervjuades i en svensk tv-sändning frågade: Hur skulle ni uppleva det om Norge skickade in raketer mot Sverige?

Det är klart att vi skulle reagera oerhört starkt. Vi skulle göra allt för att få slut på det.

Hur skulle vi då reagera om Norge ockuperade Sverige? Hur skulle vi reagera om Norge delade upp vårt land i områden som vi inte fick tillträde till, om de med vägspärrar skilde oss från våra arbetsplatser, om de förhindrade oss från att åka på de nybyggda vägarna som bara var till för ockupanterna och inte för oss som bodde här? Hur skulle vi reagera om vi dagligen utsattes för ett övervåld som innebar att vi tvingades klä av oss i vägspärrar, där våra barn fick sopor kastade över sig på väg till skolan? Hur skulle vi reagera mot detta vardagliga våld?

Göran Hägglund säger att jag ska vända mig till Mona Sahlin. Socialdemokraternas verkställande utskott har ställt krav på att man ska suspendera EU-avtalet. Är Göran Hägglund beredd att ställa upp på detta krav? Är Göran Hägglund beredd att gå ens så långt som Socialdemokraternas verkställande utskott eller är det bara munväder, bladder och tal som egentligen inte är något annat än uttryck för icke-existerande solidaritet?

(Applåder)

Anf. 65 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik:

Fru talman! För att lyckas med det som man faktiskt måste åstadkomma, det vill säga fred, tror jag att den lämpliga vägen att nå dithän är att föra samtal och åstadkomma ageranden från parter som FN, att EU ska vara aktivt och att den svenska regeringen är aktiv i sammanhanget för att åstadkomma en lösning på den svåraste situationen.

Jag tror att uttalanden mot och fördömanden av den ena parten är kontraproduktivt om man vill uppnå lösningen, och att uppnå lösningen måste vara det överordnade målet. Därför ska vi självklart ha synpunkter på ageranden som görs på ömse sidor, men det viktiga måste ju vara att vi åstadkommer en lösning. Det gör man inte genom den plakatpolitik som Lars Ohly är företrädare för.

Anf. 66 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Fru talman! Det verkar inte vara så roligt att vara socialminister, om man lyssnar på Hägglund. Jag tycker däremot att han lever upp när han får berätta en rolig historia. Det kanske är dags att fråga Reinfeldt om han inte kan inrätta en rolighetsminister i stället.

I höstas begärde Sveriges Kommuner och Landsting, en för tillfället borgerligt styrd organisation, besked från regeringen om höjningar av det statliga bidraget. Läget var enligt dem redan då akut, eftersom den ekonomiska krisen har lett till att många planerar för nedskärningar och uppsägningar i enlighet med de prognoser vi ser.

Nu är läget mycket värre. Tusentals anställda inom äldreomsorg och vård kommer att sägas upp under året om ingenting görs från regeringen. Redan i dag ser vi besked om detta från Karolinska.

Den rödgröna oppositionen har deklarerat att vi anser att det krävs minst 10 miljarder kronor de närmaste två åren, och våra tre partier har alla satsat minst den summan i våra budgetar – utöver det regeringen har satsat. Är det okej för Kristdemokraternas ledare att titta på när nedskärningar för barn, sjuka och äldre genomförs? Är det mindre jobbigt när det handlar om kvinnodominerade yrken? Är dagens besked i DN ett klart besked om att inga nya pengar kommer att ges till kommuner och landsting? Vill över huvud taget Hägglund att regeringen ska ge besked om

Anf. 67 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik:

Fru talman! För det första ska jag säga till Peter Eriksson att det är otroligt roligt att bli socialminister! Det är en spännande uppgift och en angelägen uppgift. Men i dag har vi samtalat om frågor som rör Mellanösternsituationen. Vi har pratat om den oro som jag tror att vi alla känner när det gäller den kris som kommer utifrån och som påverkar också oss i vårt land. Det är allvarliga frågor som ska bemötas på ett allvarligt sätt.

Sveriges Kommuner och Landsting har mycket riktigt gjort en framstöt och sagt att de tror att de behöver mer pengar och att de skulle vilja ha mer pengar. Det är helt naturligt att de gör detta – det ligger så att säga i deras roll.

Då är det viktigt att säga det jag sade tidigare, nämligen att deras intäkter faktiskt inte minskar. Det handlar om att ökningstakten i förhållande till prognoserna blir lägre. Regeringen följer detta mycket noggrant.

Peter Eriksson frågar mig om det är så att jag vill ge mer pengar. Svaret är ja. Jag vill ge mer pengar till dessa områden och till väldigt många andra områden, men det handlar om att agera samlat och klokt så att det inte blir fel. Gör vi fel kommer kostnaderna att bli enormt höga, inte bara för kommuner och landsting utan också för alla invånare i Sverige.

Därför måste regeringen agera omdömesgillt och klokt i det här läget som är väldigt allvarligt i vårt land och som drabbar många enskilda människor. För att inte fler människor ska drabbas måste vi vara försiktiga med skattebetalarnas pengar och agera på ett sätt som ger bästa möjliga effekt.

Anf. 68 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Fru talman! Att agera omdömesgillt och klokt innebär alltså, om jag får tolka detta, att man inte ger kommuner och landsting några besked om nya pengar. Det innebär i sin tur att vi kommer att få se många tusentals människor inom äldreomsorgen, inom barnomsorgen och framför allt inom vården – landstingen ligger ju värst till – som blir arbetslösa. Vi kommer att få en försämring av vården som är ganska betydande. Vi kommer att få problem inom kommunernas äldreomsorg därför att de har en lagstadgad skyldighet att sköta sin ekonomi så att den är i balans.

Beskedet från regeringen är alltså att det är att vara omdömesgill att låta saker och ting ha sin gång. Arbetslösheten får skena i väg.

Anf. 69 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik:

Fru talman! Jag vet inte om det hjälper att jag svarar eftersom Peter Eriksson inte hör vad jag säger.

Det är ändå så att regeringen i den budget som vi lade fram i höstas gav stora nya pengar till Sveriges kommuner och till Sveriges landsting, bland annat genom en sänkning av arbetsgivaravgifterna. Det blir många miljarder ytterligare till kommunsektorn. Det spelar roll för deras tillvaro.

Det är också så att ingen regering – det är möjligt att det kan vara an-
norlunda i opposition, vad vet jag – har en sedelpress ur vilken man bara
kan dra fram pengar och använda på ett sätt som inte är ansvarigt. Rege-
ringen måste ständigt göra avvägningar. Jag vill ge mer pengar till det
här området, men vi måste ständigt väga av så att vi gör saker vid rätt
tidpunkt, gör rätt saker framför allt och så att vi ser till att politiken
hänger ihop. Det handlar ytterst om enskilda människors väl och ve och
inte bara om att säga miljarder hit och miljarder dit utan att saker och
ting går ihop.
(Applåder)

Anf. 70 LARS OHLY (v):

Fru talman! Jag har ägnat replikerna hittills i den här debatten åt det
akuta läget i Gaza, åt Israels pågående krigsföring där. Jag har försökt att
få svar från regeringens företrädare om man är beredd att ställa några
som helst krav. Det krav man ställer är vapenvila. Det krav man ställer är
att förhandlingar ska upptas. Det är bra, men det räcker inte.

Vi måste vara mycket tydliga med de pågående brotten mot folkrät-
ten, mot krigets lagar och mot mänskliga rättigheter och demokrati som
pågår och har pågått varje dag under väldigt lång tid i hela det ockupe-
rade Palestina och i Gaza. Därför måste vi självklart först och främst
kräva att Israel omedelbart upphör med massakern. Nu är nästan 1 000
personer dödade och över 4 000 skadade. Mängder av människor har
förlorat sina anhöriga.

Vi måste också ställa dem till svars som begår förbrytelser. Det gäller
både Hamas och andra som tar till vapen mot civila, men i det här läget
framför allt dem som enligt Hans Corell på ett oproportionerligt sätt
använder sin överlägsna militärmakt till att angripa civila.

Vi måste avbryta Sveriges militära och ekonomiska samarbete med
Israel. Vi måste säga att detta samarbete bara kan återupptas om Israel
respekterar folkrätten. Israel måste upphöra med ockupationen av Väst-
banken och riva den mur som är byggd långt in på palestinskt territorium.
Man måste upphöra med att dela Västbanken i små delar som palestini-
erna får hålla sig inom då de inte ges tillträde till de andra. De palestinska
flyktingarnas rätt till återvändande måste respekteras.

Det är alltså en mängd olika krav som måste ställas för att konflikten
ska kunna nå närmare en lösning.

Men man måste också i en partiledardebatt tala om annat. Låt mig
återge ett brev:

De tysta varslen börjar nu verkställas, det vill säga att de personer
som inte har en fast anställning i exempelvis äldreomsorgen, förskolan
eller skolan inte får sina kontrakt förlängda. Orsaken är bland annat den
frysning av statsbidragen till kommuner och landsting för 2009 som
regeringen har föreslagit. Regeringen har heller inte uttalat några ambit-
itioner för en uppräknig av statsbidragen 2010. Effekten av detta för-
stärks ytterligare av den lågkonjunktur vi nu har och som av finansiella
bedömare liknas vid 1930-talets kris.

Inom välfärdssektorn, som vi företräder, innebär inte dagens finansi-
ella kris att behovet av äldreomsorg, sjukvård eller en god utbildning från
förskola över grundskola till gymnasieskola minskar, tvärtom. Det gör att
vi med stor oro konstaterar att regeringen inte omfattade kommunsektorn

med de stimulanspaket som nyligen presenterades. Utöver uppsägning av personal kan den yttersta konsekvensen för kommuner, landsting och regioner bli att man tvingas till åtgärder som allvarligt hotar den välfärd vi gemensamt strävar efter att erbjuda medborgarna.

Man kunde tro att det var fackliga organisationer eller kanske vänsterpartister som hade skrivit dessa hårda ord om regeringens politik, men undertecknare är Anders Knape, moderat, Carola Gunnarsson, centerpartist, Lennart Gabrielsson, folkpartist, Anders Andersson, kristdemokrat, och Ilmar Reepalu, socialdemokrat – alla medlemmar i Sveriges Kommuner och Landstings arbetsutskott.

Ni har inte förstått hur hårt krisen slår mot alla delar av samhället. Ni har inte förstått vilka konsekvenser det här riskerar att få. Enligt Arbetsförmedlingen beräknas arbetslösheten stiga från 6,8 procent förra året till 7,6 procent i år och 9 procent 2010. Och de siffrorna är sannolikt inte i överkant.

De som kommer att drabbas värst av den stigande arbetslösheten är ungdomar och utrikes födda. 20 procent av alla ungdomar mellan 15 och 24 år är nu arbetslösa, enligt Statistiska centralbyråns novemberundersökning. Var femte går arbetslös. Bland utrikes födda unga kvinnor är 35 procent arbetslösa. De riskerar alla långtidsarbetslöshet de närmaste åren. Hälften av alla unga under 30 år har en osäker anställning och tillhör därför de som först blir av med jobben. Den stora grupp som slutar gymnasiet de närmaste åren riskerar att möta ett högerstyrt Sverige med massarbetslöshet och bostadsbrist.

Låt mig berätta om Nicole. Hon är en av de unga människor som får känna på Reinfeldts arbetsmarknad. Hon är 20 år och bor tillsammans med sin pojkvän Patrik i Bergsjön utanför Göteborg. Nicole slutade gymnasiet i våras och har sedan dess sökt 300 jobb. Hon kan tänka sig nästan alla jobb utom telefonförsäljare, för hon har telefonskräck och är rädd för att folk ska vara otrevliga när hon ringer. Hon är långtidsarbetslös.

Man orkar inte till slut. Konkurrensen är så hård. Jag har inga kontakter. Det värsta är att det bryter ner ens självförtroende, och man känner sig helt utstött från samhället, säger hon.

Hon är en av de 16 200 ungdomar som är inskrivna i den så kallade jobbgarantin för långtidsarbetslösa ungdomar. De träffas en halvtimme per vecka och försöker peppa varandra. Men gruppen blir alltmer gles eftersom många känner att det är helt meningslöst. 2 500 kronor per månad är den så kallade utvecklingsersättning som Nicole får. De pengarna räcker varken till hyra eller till mat. Därför har hon kollat om hon kan få socialbidrag. Men det får hon inte därför att hennes pojkvän har jobb. Det känns inte bra att snylta på sin pojkvän, säger Nicole.

Varför ska Nicole och 120 000 andra arbetslösa ungdomar behöva lida under er usla arbetsmarknadspolitik samtidigt som ni sänker skatten för de välbärgade herrarna i Näsbypark?
(Applåder)

Vi har också en kris i försäkringssystemet. Regeringen Reinfeldt har försatt de sjuka, Försäkringskassan och hela socialförsäkringssystemet i ett kristillstånd. Vi är många som har läst om Ingela Gustafsson från Katrineholm. Hon är 51 år och har multipel skleros, ms. Sedan ett år tillbaka går hon på en cellgiftsbehandling. Hon är trött, och musklerna lyder inte längre. Nu har hon fått veta att hennes form av ms inte är till-

räckligt allvarlig. Därför ska hennes halvtidssjukpenning sänkas från 80 procent till 75. Om hon inte drastiskt blir sämre kommer hennes sjukpenning att helt dras in om ett år. Ingela kan då tvingas söka socialbidrag, som ännu en av förlorarna på högerregeringens politik.

Försäkringskassan beräknar att 52 000 personer kommer att gå miste om sin ersättning från sjukförsäkringen 2010 till följd av det som kallas rehabiliteringskedjan. Nu i januari riskerar 76 000 personer att gå miste om sin sjukpenning när deras arbetsförmåga prövas mot hela arbetsmarknaden. Samtidigt står vi inför en lågkonjunktur. Vad ska de sjuka som utförsäkras göra?

Försämringarna av sjukförsäkringen riskerar att få fullt genomslag samtidigt som arbetslösheten stiger. Enligt en rapport från TCO är sex av tio arbetsgivare negativa till att anställa före detta långtidssjukskrivna. I konkurrensen med alla andra arbetslösa hamnar de längst bak i kön till varje ledigt jobb.

De här försämringarna kommer även att leda till ökad sjuknärvaro i arbetslivet, till att sjuka och arbetslösa tvingas ta jobb med lägre lön och till att allt fler blir hänvisade till andra människors välvilja.

Ytterst skadar er politik tilliten till och tilltron till välfärdssamhället. Därför är det nu dags att stoppa jakten på de sjuka och arbetslösa. Gemensamma problem kräver gemensamma lösningar. Vår politik bygger på en övertygelse om att vi människor är både starka ibland och ömtåliga ibland. Därför behöver vi ett socialt skyddsnät som ser till att vi får möjligheter att återfå kraften och återgå till meningsfull verksamhet den dag som vi behöver den hjälpen. Därför är vi också beredda att ge andra som just nu har de behoven den hjälpen.

Vi avvisar alla försämringar i sjukförsäkringen. Ingen människa blir friskare av fattigdom. Ingen människa får lättare att återgå i arbete av att man fråntas den redan relativt låga ersättning man har som sjuk eller för den delen arbetslös.

Hur har ni tänkt att det ska gå på arbetsmarknaden för de 52 000 personer, mestadels kvinnor, som blir utförsäkrade ur sjukförsäkringen 2010 samtidigt som arbetslösheten beräknas stiga till 9 procent? Det är frågor som den här regeringen står handfallen inför. Det är frågor som ni inte tar på allvar. Vi har gjort det. Vi har lagt fram en budget. Ni säger att ni följer utvecklingen. Men gör något då! Människor blir arbetslösa i en omfattning vi inte har sett på årtionden. Sjuka utförsäkras från våra socialförsäkringssystem. Människor lider av er politik. Det är dags nu. Gör något! Det är ni som är regeringen.

(Applåder)

Anf. 71 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik:

Fru talman! Lars Ohly har sagt att man inte bara ska byta regering utan att man ska byta politik också. Udden i det beskedet är egentligen inte riktad mot alliansen utan mot Socialdemokraterna. Det är ett sätt att säga till vänsterväljare att om man får med honom blir det verkligen annorlunda eftersom de inte litar på att Socialdemokraterna vill så mycket annorlunda än att egentligen bara komma in i Rosenbad igen.

Är det ditt löfte Lars Ohly – du var lite arg på slutet – att alla former av prövningar av människors arbetsförmåga ska upphöra om du får ett inflytande i en kommande regering? Är det ditt besked till svenska fol-

ket? Inga mer provningar. Ingen ska behöva känna att man någon gång kan få nej eller att det kan bli en diskussion om arbetsförmågan. Är det Vänsterns svar? Det är mycket intressant. Då tar ni naturligtvis bort hela arbetslinjen. Det du antyder är mycket långtgående.

Det har varit en stor diskussion om huruvida Vänsterpartiet kan ställa upp på det finanspolitiska ramverket, det vill säga utgiftstak och över-skottsmål. Jag har förstått att Lars Ohly har tänkt sig acceptera det. Samtidigt har vi en intern revolt inom socialdemokratin. Då måste väljarna ställa sig frågan om du är garanten för att ramverket ska bestå när Mona Sahlin har en intern revolt. Är det Lars Ohly vi ska lita på?

Låt oss få några fler besked. Det här var inte den enda delen som skapade stabilitet under 90-talet. Är du också beredd att ge besked om att du accepterar den tidigare pensionsöverenskommelsen, en oberoende riksbank, svenskt medlemskap i EU? Allt det är helt grundläggande delar av hur vi har skapat stabilitet och förmåga till långsiktig tillväxt.

Jag har till sist en intresserad fråga. Jag noterade att två socialdemokrater har skrivit på DN Debatt i dag. Vi har inte riktigt kunnat räkna igenom förslaget – det brukar vara så med deras förslag – men bara i dagens artikel närmar man sig ungefär 10 miljarder i ofinansierade utgiftslöften. Det var dagens besked. Det kommer ett sådant paket närmast varje vecka eller varje dag. Men den stora frågan är varför Lars Ohly inte har skrivit under artikeln. Var det för mycket utgiftssatsningar för en numera lite mer ansvarsfull vänsterledare, eller var det för lite eller fel? Varför fick du inte vara med?

Anf. 72 LARS OHLY (v) replik:

Fru talman! Statsministern tycks tro att vi som har beslutat oss för att stå för ett förändringsalternativ i svensk politik nu plötsligt kommer att vara överens om allt och inte kommer att fortsätta att vara tre olika partier. Det är en missuppfattning. Jag hoppas att statsministern kan ta sig ur den villfarelsen. Vi kommer att fortsätta att vara tre partier med delvis olika politik och delvis olika inriktning. Ibland skiljer nyanser, ibland skiljer mer, ibland är vi helt överens. I många frågor, många fler än vad statsministern vill erkänna och kanske ens vet om, är partierna redan överens om behovet av förändring. Det finns starka krav bland människor i samhället på en sådan förändring. Det finns starka krav på att vi inte ska fortsätta med en politik som ställer arbetslösa och sjuka som ansvariga för deras egen arbetslöshet och sjukdom. Det är jag beredd att leva upp till. Jag känner inte något problem att möta de kraven i en valrörelse eller om vi vinner ett val.

Då är frågan vad statsministern säger i detta läge, när arbetslösheten skenar i väg, när varslen överträffar sig själva från vecka till vecka. Då undrar statsministern om Lars Ohly är garanten för ramverken. Vi kommer att se till att vi har en stabilitet i statens finanser. Det är helt nödvändigt för att förhindra ytterligare nedskärningar av den välfärd som många behöver. Men vi kommer också att se till att Sverige ska komma ur krisen genom att satsa på infrastruktur, bostäder, att bygga ut de sociala välfärdssystemen i stället för att radera dem. Det är en förändring som jag förstår att statsministern skyr därför att den innebär att vi faktiskt får ett alternativ i svensk politik som inte accepterar högerpolitiken som norm utan som ser möjligheterna till en förändring i människors vardag.

Prot. 2008/09:56
14 januari

Partiledardebatt

Anf. 73 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik:

Fru talman! Beskedet var alltså att det är tre partier som har tre skilda politiska uppfattningar. Men Sverige kan inte ha tre regeringar. Sverige kan bara ha en regering. Därför har jag hela dagen försökt att få besked om vad ni ska göra gemensamt. Vad händer annars med tre partier med tre helt olika förslag? Jo, de staplas ovanpå varandra.

Vad är ramverket till för? Jo, det är att sätta ett utgiftstak, Lars Ohly, så att man inte får ansvarslösa partier som egentligen bara enas om att göra slut på mycket skattepengar. Det är det ramverket du nu har accepterat. Jag har frågat om du är garanten när det spricker i socialdemokratien: Du svarar med att kalla det för högerpolitik. Nu är vi tillbaka i agitationen för det gamla spåret, nämligen att det här inte ska sätta någon som helst grimma på en vänsterregering att göra slut på hur mycket pengar som helst. Det är precis det vi är oroliga för. Det är därför jag frågar varför du inte har skrivit under debattartikeln i dag. 10 miljarder är väl ingenting för Lars Ohly? Det hade du gjort slut på före frukost. Det är precis så här det kommer att bli med vänsterpartier som inte gör upp tillsammans utan gör slut på för mycket pengar.

Anf. 74 LARS OHLY (v) replik:

Fru talman! Statsministern brukar i sin retorik ofta framhålla att han är den ansvarsfulla, som inte lyssnar till olika krav från grupper i samhället. Men visst lyssnar ni på dem. Ni har lyssnat på de rika som har krävt skattesänkningar. Ni har tagit bort förmögenhetsskatten. Ni har sänkt fastighetsskatten på ett sätt som har gynnat dem som äger de lyxigaste lägenheterna i de mest välsituerade bostadsområdena. Ni har sänkt inkomstskatten så att de välsituerade herrarna har tjänat mycket mer än de lågavlönade kvinnorna i offentlig sektor.

Visst lyssnar ni på vissa, men inte på andra. Vi lyssnar i stället på dem som vill bygga ut välfärden, socialförsäkringarna och bekämpa arbetslösheten.

Dessutom leder statsministern en regering där det finns stora interna skillnader. Det finns en frifräsare i regeringen, Jan Björklund, som tycker att vi ska gå med i EMU, som driver att vi ska gå med i Nato, som har en annan utrikes- och försvarspolitik och inte minst en helt annan energipolitik än den jag förstår att statsministern och Maud Olofsson än så länge företräder. Är inte det ett problem, säg? Jo, det kan det vara om man inte förmår att hantera detta. Jag är säker på att tillsammans med Mona Sahlin, Peter Eriksson och Maria Wetterstrand kommer Vänsterpartiet att klara av att hantera både en stark förändringspolitik och ett starkt fasthållande vid att vi aldrig äventyrar statens finanser.

Anf. 75 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik:

Fru talman! Lars Ohly säger att vi ska stoppa jakten på sjuka och arbetslösa. Jag tror att det är dags att påminna om att när Lars Ohly samarbetade med Socialdemokraterna i regeringsställning förtidspensionerades 140 personer per dag. Det var 550 000 personer som var förtidspensionerade. Det var mer regel än undantag att man efter ett år av sjukskrivning överfördes till förtidspensionering med 65 procent i ersättning.

Det är det här vi inte tycker är välfärdsolitik. Vi tycker att människor med arbetsförmåga ska ha hjälp att komma tillbaka till arbetsmarknaden. Det är därför vi inför en rehabiliteringsgaranti, och det är därför vi individuellt prövar varje människas arbetsförmåga och ser vad man kan bidra med, jobba deltid eller heltid, och vilken hjälp man behöver med rehabilitering. Det här avvisar Lars Ohly. Jag tycker att det är inhumant.

Alliansregeringen har också förnyat välfärdsolitiken. Väldigt många inom välfärdssektorn, inte minst anställda, säger nu att vi behöver bättre kvalitet. Men också kunder i form av äldre, familjer och andra ställer krav på kvalitet i välfärden. Barnomsorgspengen innebär att familjerna själva kan bestämma över barnomsorgen. Vi har fritt val i äldreomsorgen att välja läkare och omsorg. Vi har infört hushållsnära tjänster, nya driftsformer inom alla delar av välfärdssektorn och borttagande av apoteksmonopolet.

Det är frihetsreformer som innebär att vi kan förbättra kvaliteten i välfärden och öka möjligheterna för både personal och dem som behöver välfärden att få en bättre kvalitet.

Det här är Lars Ohly emot. De här frihetsreformerna och valfrihetsreformerna är ingenting som Lars Ohly hyllar. Däremot gillar hans kolleger i Miljöpartiet friskolor. Socialdemokraterna säger numera att olika driftsformer i vården är en bra idé.

Min fråga till Lars Ohly är: Kommer alla de friskolor som vi nu har att stängas om Lars Ohly får bestämma? Blir det en ny stopplag inom vården? Kommer familjerna inte att få bestämma över den egna barnomsorgen? Ska de äldre inte få möjlighet att bestämma över omsorg och vård?

Anf. 76 LARS OHLY (v) replik:

Fru talman! Jag är helt övertygad om att vi kommer att kunna lämna väldigt välargumenterade svar på de frågorna när vi så småningom har diskuterat oss fram till ett gemensamt alternativ inför nästa val.

Problemet med Maud Olofssons beskrivning av verkligheten är att jag tror att de allra flesta nog har väldigt svårt att känna igen sig. Avregleringar, privatiseringar, utförsäljningar och konkurrensutsättningar ses som universalmedel för att åstadkomma välfärd. Men det är ju precis tvärtom.

Det innebär bara att plånboken får en större betydelse när välfärden ska fördelas. Det innebär bara att de som har mycket kan efterfråga än mer. Vi får en efterfrågestyrd sjukvård, hälsovård, skola och utbildning i stället för en behovsstyrd.

Det problemet tycker inte Maud Olofsson är något problem över huvud taget. Maud Olofsson står för det gammaldags klassamhälle som vi en gång har lämnat bakom oss, där de fattiga ska stå med mössan i hand och bocka och buga för att få sina rättigheter tillgodosedda.

Det är ett helt annat samhälle än det vi har byggt upp under decennier, där vi med skattefinansierad välfärd har försökt fördela samhällets resurser på ett mer rättvist sätt än vad marknaden någonsin lyckats med.

Dessutom är det märkligt att förtidspensioneringar – jag håller med om att de har varit ett stort problem – bäst ska bekämpas med utförsäkringar från försäkringssystemen, med försämringar inom de försäkringsystemen och med sänkta ersättningsnivåer för arbetslösa och sjuka. Hur

hänger det ihop? Vem blir friskare för att man får minskad sjukersättning? Vem blir mer arbetsför för att man får sänkt a-kassa?

Hur hänger de här resonemangen ihop om det inte bara är ett sätt att hålla nere lönerna och tvinga folk att ta jobb till lägre löner och sämre villkor än de annars skulle ha gjort? Det är ju det som är den egentliga bakgrunden till de krav som Maud Olofsson nu driver igenom i regeringsställning.
(Applåder)

Anf. 77 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik:

Fru talman! Vår utgångspunkt för förnyelsen av välfärden handlar om kvalitet. Jag träffade i förra valrörelsen många gamla som var trötta på att det kom upp till 40–50 olika personer från hemtjänsten. Jag kan inte ens lära mig namnet på dem, var det en kvinna som sade.

Det är den här bristen i välfärd som vi måste göra någonting åt. Och då måste det finnas olika alternativ. Jag tror inte, Lars Ohly, att de kvinnor i välfärdssamhället och välfärdssystemet, som det offentliga är, de som har startat ny barnomsorg och ny äldreomsorg – till exempel Mama Mia, som vill ha en bra mödravård för de familjer som behöver det – känner igen sig i din beskrivning av hur de förnyar välfärden. De vill göra det bra för barnfamiljerna, för dem som ska föda barn och för dem som är sjuka. De tycker inte att den offentliga sektorn levererar tillräckligt. Det är därför vi förnyar.

Att det ska vara en gemensam finansiering av välfärden är vi överens om, men vi behöver fler utförare. Och vi behöver öka makten för familjerna, för de äldre, för de sjuka och för dem som vill ha en annan kvalitet, men också öka makten för de anställda som vill leverera en bättre kvalitet. Det är du emot.

Anf. 78 LARS OHLY (v) replik:

Fru talman! Vid något tillfälle tog jag min far som exempel. Jag vet att han sitter hemma och lyssnar nu. Jag sade: Varför ska man sänka skatten för de redan rika så att de kan köpa sig hushållsnära tjänster när min pappa bara får en timmes städning var tredje vecka genom den kommunala hemtjänsten? När jag pratade med honom i telefon efteråt muttrade han lite grann och sade: Det var inte bättre på sossarnas tid.

Det är väl det som är problemet. Vi måste stå för någonting annat, någonting bättre. Vi måste satsa mer på den generella välfärden än vad vi lyckades med tidigare. Vi måste fördela samhällets resurser än bättre.

Den förändring som människor i dag kräver handlar just om det, att inte gå i den riktning som Maud Olofsson vill, nämligen att de privata intressena ska styra ännu mer och att plånboken ska få ännu större inflytande på fördelningen av välfärden, utan tvärtom se till att samhällets resurser används så att fattigdomen bekämpas, så att klassorättvisor och könsorättvisor minskar. Det är en förändringspolitik som jag är säker på att våra tre partier tillsammans kommer att kunna gå till val på.
(Applåder)

Anf. 79 PETER ERIKSSON (mp):

Fru talman! Jag har valt att i dag fokusera på behovet av förändring och politiskt ledarskap. Kriser är ofta avgörande skeden i historien. Svå-

righeter tornar upp sig. Man står vid ett vägsval. Men det innebär också en möjlighet. Vågar vi stå upp och se vilka möjligheter dagens situation ger oss kan krisen bidra till att vi äntligen tar ett steg framåt. Kriser är tillfällen när det är viktigt att vi alla tar ett ansvar och då förändring är möjlig. Men ofta krävs också ledarskap för att det verkligen ska hända.

Gaza hade redan före kriget blivit ett fängelse, ett utomhusfängelse för en och en halv miljon palestinier. Halva befolkningen är barn. Det är ett barnfängelse där barnen misshandlats av både Israel, Europa och USA.

Med den ena handen har vi hjälpt till att bygga upp, och med den andra handen har vi direkt och indirekt medverkat till sanktioner och blockader mot civila i Gaza. Den svenska regeringen vägrar fortfarande att ens tala med Hamas. Det har bidragit till att göra Gaza till ett fängelse. Hamas är inte utan skuld. Dess ledare bär ett tungt ansvar. Men organisationen finns och kan inte förnekas eller ignoreras.

Barnen är utan skuld. Kriget är vuxenvärldens allra värsta svek mot de här barnen i Gaza. Vuxenvärldens ansvar är därför att få ett slut på våldet.

Det finns ingen militär lösning på Israel–Palestina-konflikten, men det finns en politisk lösning. Om FN:s resolutioner följs och genomförs är freden möjlig. Det finns också en internationell folkrätt, men den måste hävdas för att leva. Folkrätten gäller alla, även Israel.

Båda parter måste omedelbart inleda ett eldupphör. Vad kan vi göra då? Ja, Sverige och EU bör öka trycket på Israel för att få till stånd en reträtt och hävande av blockaden mot Gaza. Sverige kan till exempel besluta att stoppa allt försvarsrelaterat samarbete och kräva att EU häver nya samarbetsavtal med Israel.

Isolering är varken möjligt eller önskvärt.

Det är alldeles uppenbart att parterna själva inte klarar av att ta nödvändiga steg för en hållbar fred. I FN måste därför kampen tas för att få till en resolution som möjliggör FN-trupper som kan skapa säkerhet och skydd för den palestinska befolkningen.

Det är dags för världens ledare att visa ledarskap. Det vore bra om även den svenske statsministern orkade ta ett sådant ansvar. Men i stället ligger ni lågt. Björklund talar till och med om felsteg när Israel bombar skolor.

Den moderatledda regeringen har gått till val på en fråga, satsat allt på ett kort. Vi har hört ett mantra sedan 2006: Regeringens övergripande mål är att bryta utanförskapet.

Nu finns det en risk med att lyfta fram en fråga så stort. Risken är att man inte lyckas med denna uppgift, och då faller allt. Det är där vi har hamnat just nu. Utanförskapet minskar inte. Arbetslösheten ökar, hur ni än väljer att mäta. Konkurserna ökar, och företagen avskedar och blir mindre i stället för större.

Regeringen håller alldeles uppenbart på att totalt och fullständigt misslyckas med sitt enda övergripande mål. Det enda som växer i alliansens Sverige är arbetslöshet, konkurser och otrygghet.

Man kan då möjligen säga att de ändå har försökt och gjort sitt bästa, men så är det inte alls. När den ekonomiska krisen kom stod de där handlingsförlamade och utan några motåtgärder. Stora skattesänkningar var redan förbrukade i högkonjunkturen och bidrog då till inflation i stället

för jobb. De stora satsningarna på ny och modern infrastruktur för att möta klimathotet vågade man inte genomföra. Det blev i stället en minskning av de långsiktiga investeringarna i regeringens egen långtidsplan.

Raseringen av sjukförsäkringen och a-kassan bidrar nu till att den ekonomiska krisen blir betydligt värre än den skulle ha varit annars. Mängder av människor står helt utan försörjning på grund av politiska beslut. Vi har en regering som i stället för att visa ledarskap står handfallen och förvärrar krisen.

Det finns knappast något annat område där behovet av ledarskap är så tydligt som inom klimatpolitiken. Den kommande hösten ska den svenska regeringen dra på sig ledartröjan i EU, och förhoppningarna är stora på att man ska lyckas ro i hamn ett klimatavtal i Köpenhamn där hela världen är med.

Reinfeldt, som i över två år har skjutit allt klimatarbete i Sverige framför sig och bara hänvisat till internationella insatser, framträder den senaste tiden plötsligt som pessimist inför möjligheterna att nå resultat i de internationella klimatförhandlingarna. Han tonar i medierna ned förväntningarna så mycket att hans pessimism bara kan tolkas som en rädsla för att förknippas med ett eventuellt misslyckande. Detta är en hållning som knappast drar med sig världens ledare i kamp för att verkligen göra något som minskar utsläppen. Det är inte heller vad människor längtar efter eller vad världen behöver.

Det går fortfarande att göra skillnad. Det är bråttom men inte för sent. Sverige kan ta ett betydligt större ansvar och visa ledarskap genom att genomföra beslut om konkreta åtgärder. Klimatsatsningarna kan skapa både jobb och framtidstro. Det är vad som behövs just nu.

Vi gröna har ett program för klimatet och för jobben. Vi är beredda att satsa på framtiden genom stora investeringar de närmaste 15–20 åren för att få ett mer hållbart samhälle och möta klimatkrisen. Vi har planer för investeringar i järnvägar, spårvägar, bostäder, vindkraft, solenergi, biogas och andra biobränslen som skulle bidra till minst 117 000 jobb årligen och till framtidstro dessutom.

Mycket av svaren finns redan inom svensk industri. Häromdagen gick Södra Skogsägarna ut med att bara inom den koncernen skulle man kunna ersätta ett helt kärnkraftverk om man tog vara på spillvärmen. Tänk vad som kunde göras om hela skogsindustrin samlades under en vision om att verkligen använda energin smartare!

Se vad man gör i anslutning till just skogsindustrin i Piteå i dag i form av nya fordonsbränslen och satsning på vindkraft. Här finns nya jobb och ny energi i stor skala.

Lika stor eller ännu större är effektiviseringspotentialen inom bostadssektorn. Den vision vi har om ett nytt sätt att bygga, renovera och bo är inget grönt önsketänkande utan är redan genomfört på många ställen, om än i liten skala. Tekniken och kunskapen finns. Åtgärderna är enkla och väl beprövade. Det som saknas är de politiska besluten. Miljöpartiet vill att det som i dag är miljövänliga försök blir till en grön standard. Vi vill bygga om Sverige.

För att förändra något i grunden krävs både morötter och eld under baken.

Vi vill införa ett nytt investeringsstöd för energieffektivisering. Ju mer energi som sparas desto större blir stödet. Stöd ska ges för både flerfamiljshus och villor, och det kan täcka upp till 50 procent av den totala kostnaden. Pengarna kommer att uppmuntra fastighetsägare och villaägare att göra investeringar som är lönsamma både för dem och för miljön omkring. Vi vill också skärpa byggnormerna generellt, så att de bidrar till en modernisering och en mer hållbar byggindustri.

Så kan vi gå igenom område efter område: järnvägar, spårvägar, bostäder, jordbruk och så vidare. Tekniken och lösningarna finns. Det som saknas är politisk vilja och konkreta beslut för att få ett slut på oljeeran. Framtiden innehåller alla de möjligheter som vi behöver om vi vågar sträcka oss efter dem.

Mitt budskap till Sveriges regering är: Sträck ut handen och ta tag i framtiden i stället för att huka i buskarna! Livet är vackert och framtiden möjlig. Sverige behöver ledarskap. Möjligen behöver vi också en ny regering för att det ska hända.
(Applåder)

Anf. 80 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp) replik:

Fru talman! Jag skulle vilja diskutera fordonsindustrins framtid med Peter Eriksson. Jag har sett dels att han har besökt Volvofabriken i Göteborg, dels att har kritiserat regeringen för att vi gör för lite när det gäller fordonsindustrin.

Då är det intressant att studera vad Miljöpartiets politik skulle leda till för svensk fordonsindustri. Peter Eriksson har kanske inte riktigt förstått det än, men det man tillverkar i fordonsindustrin är bilar. Det finns nästan inte ett enda förslag i Miljöpartiets budget som inte på olika sätt är till för att ytterligare kränga till det för just bilar.

Man vill införa skatter. Så sent som i december röstade Peter Eriksson och hans parti i riksdagen för att det skulle införas nya skatter på drygt 8 miljarder inom transport-, energi- och trafiksektorn, huvuddelen i form av höjda bensinskatter. Detta var ingen vision på sikt utan något som skulle ha blivit infört nu, den 1 januari, för två veckor sedan. Så röstade Peter Eriksson här i december.

Bland skatterna finns en ny, ganska stor kilometerskatt för tung trafik. ”Tung trafik” är en omskrivning för den typ av fordon man gör på Volvo Lastvagnar, som just nu varslar många personer. Peter Erikssons svar till Volvo Lastvagnar är att införa ytterligare en ganska hård beskattning på de produkter man gör där.

Vi talar i grunden om hundratusentals människor i Sverige, dels om dem som direkt arbetar i bilindustrin och om deras familjer, dels om alla dem som arbetar hos de många underleverantörer som finns och om deras familjer. Då kommer vi upp i hundratusentals människor.

Frågan är: Peter Eriksson, är det ökade skatter för 8–9 miljarder plus kilometerskatten för tung trafik som skulle kunna underlätta för svensk fordonsindustri?

Anf. 81 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Fru talman! Det där var ovanligt svamligt och okunnigt, tycker jag.

Om vi hade genomfört en grön politik, Miljöpartiets politik, för 10–20 år sedan skulle vi inte ha haft den kris i fordonsindustrin som vi har i

Sverige i dag, särskilt när det gäller bilproduktion. Då hade det funnits ett tryck också på den svenska bilindustrin att ta fram bränslesnålare bilar. Då hade man inte legat sist utan först på banan. Det hade gett nya jobb, och då hade vi haft en helt annan framtidstro i Sverige.

Det behövs en förändring av transportpolitiken. Vi behöver satsa på mer hållbara järnvägar och på spårvägar i städerna, men vi behöver också lastbilar, och vi behöver också bilar i framtiden. Men de som överlever är de som är med i förändringen och tar ansvar för framtiden. Det är de bilarna som kunderna vill ha. Det är helt uppenbart att en grön politik hade varit en mycket bättre förutsättning än den låt-gå-politik där man struntar i klimatfrågorna som Folkpartiet och Jan Björklund står för.

Anf. 82 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp) replik:

Fru talman! När det gäller svammel står nog inte Peter Eriksson efter någon annan, för detta var det mest innehållslösa svar jag har hört. Svaret var: Om vi hade genomfört Miljöpartiets politik för 20 år sedan skulle det ha varit bättre nu. Då hade vi kanske inte haft de här problemen nu, men de hade väl kommit då i stället. Men nu finns de. Den svenska fordonsindustrin och den internationella fordonsindustrin har problem nu.

Det hjälper inte att säga: Vårt alternativ är att vi skulle ha gjort an-norlunda för 20 år sedan. Vi är ju där vi är just nu. Ni föreslår just nu omfattande skattehöjningar för dessa företag.

Min fråga är återigen: Hur ska Volvo Lastvagnar hjälpas av en ny chockhöjd beskattning på just lastbilar?

Anf. 83 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Fru talman! Den logik som Jan Björklund företräder innebär att om vi minskar alla miljöskatter och klimatskatter så skulle det vara jättebra för svensk fordonsindustri i framtiden. Det tror jag inte alls på. Tvärtom är det när man får ett tryck på industrin att medverka i en förändring som det leder till att man tar ansvar och tar fram bilar i framtiden som blir snålare och använder andra bränslen.

Se till exempel på den förändring vi genomförde när vi såg till att mackarna i stor utsträckning tvingades använda andra fordonsbränslen än bara oljebaserade. Det ledde till att också svensk fordonsindustri blev ledande på att ta fram etanolbilar. Det har varit en överlevnadssak, så att Saab åtminstone har klarat sig till i dag. Det kan många där bekräfta.

En förändrad politik, en grön politik för en mer hållbar transportpolitik, leder till att vi får en bättre, starkare industri i framtiden. Det gäller även fordonsindustrin. Där vinner man på det.
(Applåder)

Anf. 84 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik:

Fru talman! Jag tänker ta upp en annan liten fråga, inspirerad av det jag häromdagen läste på text-tv. Den tidigare försvarsministern och den tidigare talmannen Björn von Sydow uttalade sig i försvarspolitik. Jag kunde inte tolka det han sade på annat sätt än att han ansåg att mer pengar skulle satsas på försvarspolitik.

Detta får mig att fundera lite grann och att titta på de alternativ som presenterats i riksdagen. Om jag minns rätt är, häpnadsväckande nog, Vänsterpartiet det mest försvarsvänliga, eller kanske vi ska säga det

minst försvarsfientliga, partiet av alla partier i oppositionen. Man vill spara 4 miljarder kronor, Socialdemokraterna vill spara 5 miljarder kronor och Peter Erikssons miljöparti vill spara 8 miljarder kronor på försvaret.

Det här leder till en del frågor om hur man ska samordna sig. Inriktningen är ju också helt olika. När Socialdemokraterna vill satsa mer på försvarsindustrin och minska på internationella insatser säger Peter Eriksson tvärtom: Vi vill minska på försvarsindustrin och satsa mer på internationella insatser.

Då undrar man: Vad vill den nya alliansen göra? Vilka förband är det som man ska lägga ned? Är det Norrlands regemente? Är det kanske P 4 i Skövde? Eller är det Göta ingenjöreregemente, Ing 2 i Eksjö, som kommer att få försvinna – eller kanske allihop? Det är ju väldigt mycket pengar som vi här talar om.

Kan Peter Eriksson klargöra hur det är i den frågan? Det vore, tror jag, väldigt välkommet.

Anf. 85 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Fru talman! Ja, det skulle man kanske kunna tänka sig, men vi är fortfarande tre olika partier som har lagt fram olika förslag i våra budgetar. I valrörelsen 2010 däremot ska vi, har vi tänkt oss, ha ett samlat alternativ gentemot regeringen.

Jag tror att det är en fördel att vi även framdeles står kvar som skilda partier. Problemet för er i kd är kanske att ni har blivit alldeles för utslätade, att ni inte tar några egna initiativ och att det över huvud taget inte märks att det finns en sådan skillnad. Kanske är det därför som det går så dåligt.

Anf. 86 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik:

Fru talman! Tidigare här sade Mona Sahlin upprepade gånger: Vi är ett samlat enigt alternativ. Jag sade: Ni är varken samlade, eniga eller något alternativ.

Jag tror att den bild som under debatten här i dag har tonat fram är att ni är tre partier som vägrar att ge upp någonting för att kunna visa enighet. Jag tror också att folk ändå har uppfattat att det nya som hänt sedan vi förra gången debatterade är att ni har trätt fram och sagt: Vi kommer att presentera en för våra tre partier gemensam politik.

Nu uttrycker sig Peter Eriksson på precis samma sätt som Rossana Dinamarca som jag tidigare citerat: Vi ska nog vara tre enskilda partier och inte presentera något gemensamt alternativ för väljarna.

Jag tror att väljarna på punkt efter punkt kommer att kräva besked eftersom man annars kastar sin röst i en mörk säck utan att alls veta vad som kommer ut. Är det Miljöpartiets politik som kommer ut, eller är det Vänsterpartiets politik eller Socialdemokraternas politik? Jag tror att väljarna vill ha besked. Dagens debatt har visat att ni inte är mäktiga att ge några som helst besked på den punkten.

(Applåder)

Anf. 87 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Fru talman! Jag håller helt med Göran Hägglund. Det är absolut så att väljarna i nästa val kommer att kräva gemensamma besked i stor ut-

sträckning. Det är därför som vi från Miljöpartiets sida har drivit processen om att vi bör samla oss, att vi bör starta arbetsgrupper och att vi bör ha en gemensam plattform inför nästa val. Den processen har just startat.

Det är lite väl optimistiskt av Hägglund att tro att vi ska ha alla svaren innan vi ens riktigt kommit i gång med processen. Vad det lider får han nog besked i de här frågorna. Jag tror att det kommer att bli bra besked, besked som väljarna är nöjda med. Jag tror också att det kommer att leda till att vi får en annan regering så att ni slipper ta det här tunga ansvaret. (Applåder)

Partiledardebatten var härmed avslutad.

2 § Avsägelse

Andre vice talmannen meddelade att *Hillevi Larsson* (s) av sagt sig uppdraget som suppleant i EU-nämnden.

Kammaren biföll denna avsägelse.

3 § Anmälan om kompletteringsval till EU-nämnden

Andre vice talmannen meddelade att Socialdemokraternas riksdagsgrupp anmält Börje Vestlund som suppleant i EU-nämnden.

Andre vice talmannen förklarade vald till

suppleant i EU-nämnden
Börje Vestlund (s)

4 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2008/09:198

Till riksdagen

Interpellation 2008/09:198 ROT-avdraget samt allmännyttan och andra byggnader än privatägda
av Monica Green (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 23 januari 2009.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresa och andra åtaganden som inte gått att ändra på.

Stockholm den 8 januari 2009

Finansdepartementet

Anders Borg (m)

Enligt uppdrag

Erik Nymansson

Interpellation 2008/09:204

Till riksdagen

Interpellation 2008/09:204 Arbetslöshetsförsäkringen
av Patrik Björck (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 23 januari 2009.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresa och andra åtaganden som inte gått att ändra på.

Stockholm den 8 januari 2009

Finansdepartementet

Anders Borg (m)

Enligt uppdrag

Erik Nymansson

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2008/09:209

Till riksdagen

Interpellation 2008/09:209 Begreppet utanförskap
av Mikaela Valtersson (mp)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 23 januari 2009.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresa och andra åtaganden som inte gått att ändra på.

Stockholm den 8 januari 2009

Finansdepartementet

Anders Borg (m)

Enligt uppdrag

Erik Nymansson

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2008/09:211

Till riksdagen

Interpellation 2008/09:211 Inkomstskillnader i Sverige
av Monica Green (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 23 januari 2009.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresa och andra åtaganden som inte gått att ändra på.

Stockholm den 8 januari 2009

Finansdepartementet

Anders Borg (m)

Enligt uppdrag

Erik Nymansson

Expeditions- och rättschef

5 § Anmälan om inkomna faktrapmemorior om förslag från Europeiska kommissionen

Prot. 2008/09:56
14 januari

Andre vice talmannen anmälde att följande faktrapmemorior om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:

2008/09:FPM52 Direktiv om energimärkning av energirelaterade produkter respektive däck KOM(2008)778 KOM(2008)779 till civilutskottet

2008/09:FPM53 Utvidgningsstrategin 2008–2009 15455/08 till utrikesutskottet

2008/09:FPM54 Meddelande om ett europeiskt råvaruinitiativ för fler jobb och ökad tillväxt KOM(2008)699 till näringsutskottet

2008/09:FPM55 Ändringar i strukturfondsförordningarna KOM(2008)803, KOM(2008)813, KOM (2008) 838 till näringsutskottet

2008/09:FPM56 Direktiv om beredskapslager av olja KOM(2008)775 till näringsutskottet

2008/09:FPM57 Omarbetning av direktivet om byggnaders energiprestanda KOM(2008)780 till civilutskottet

6 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades

Proposition

2008/09:94 till miljö- och jordbruksutskottet

Motioner

2008/09:N7–N10 till näringsutskottet

EU-dokument

KOM(2008)725 till socialutskottet

7 § Anmälan om interpellation

Anmäldes att följande interpellation framställts

den 14 januari

2008/09:246 Homosexuella asylsökande från Afghanistan

av Magdalena Streijffert (s)

till statsrådet Tobias Billström (m)

Interpellationen redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 20 januari.

8 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmälades att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 14 januari

2008/09:472 Försäljning av Orrefors glas- och arkivsamlingar

av *Marie Weibull Kornias* (m)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2008/09:473 Åtgärder med anledning av varsel på Volvo i Umeå

av *LiseLotte Olsson* (v)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2008/09:474 Framtiden för anställda hos olika myndigheter i Östersund

av *Berit Andnor* (s)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2008/09:475 Behovet av en reviderad mutlagstiftning

av *Marie Weibull Kornias* (m)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 20 januari.

9 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmälades att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 14 januari

2008/09:404 Drogtest av unga

av *Thomas Bodström* (s)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2008/09:411 Cancerpatienters rätt till en *second opinion*

av *Stefan Tornberg* (c)

till socialminister Göran Hägglund (kd)

2008/09:417 Upphandling av äldreomsorg

av *Eva Olofsson* (v)

till statsrådet Maria Larsson (kd)

2008/09:420 Tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning

av *Inger Jarl Beck* (s)

till statsrådet Maria Larsson (kd)

2008/09:421 Sms-lån

av *Otto von Arnold* (kd)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2008/09:423 Apotekets läkemedelsregister

av *Barbro Westerholm* (fp)

till socialminister Göran Hägglund (kd)

2008/09:433 Brottslighet i den ekonomiska krisens spår

av *Birgitta Eriksson* (s)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2008/09:449 Palliativ vård

av *Cecilia Wigström* i Göteborg (fp)

till socialminister Göran Hägglund (kd)

Prot. 2008/09:56

14 januari

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 20 januari.

10 § Kammaren åtskildes kl. 12.15.

Förhandlingarna leddes

av talmannen från sammanträdet början till och med 1 § anf. 53 (delvis)

och

av andre vice talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

ANDERS FORSBERG

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Partiledardebatt.....	1
Anf. 1 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	1
Anf. 2 MONA SAHLIN (s) replik	4
Anf. 3 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik	4
Anf. 4 MONA SAHLIN (s) replik	5
Anf. 5 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik	5
Anf. 6 LARS OHLY (v) replik	6
Anf. 7 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik	6
Anf. 8 LARS OHLY (v) replik	7
Anf. 9 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik	7
Anf. 10 PETER ERIKSSON (mp) replik	7
Anf. 11 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik	8
Anf. 12 PETER ERIKSSON (mp) replik	8
Anf. 13 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik	9
Anf. 14 MONA SAHLIN (s).....	9
Anf. 15 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik	12
Anf. 16 MONA SAHLIN (s) replik	12
Anf. 17 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik	13
Anf. 18 MONA SAHLIN (s) replik	13
Anf. 19 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik.....	14
Anf. 20 MONA SAHLIN (s) replik	14
Anf. 21 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik.....	15
Anf. 22 MONA SAHLIN (s) replik	15
Anf. 23 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp) replik	16
Anf. 24 MONA SAHLIN (s) replik	16
Anf. 25 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp) replik	17
Anf. 26 MONA SAHLIN (s) replik	17
Anf. 27 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik	17
Anf. 28 MONA SAHLIN (s) replik	18
Anf. 29 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik	18
Anf. 30 MONA SAHLIN (s) replik	19
Anf. 31 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	19
Anf. 32 MONA SAHLIN (s) replik	22
Anf. 33 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik.....	22
Anf. 34 MONA SAHLIN (s) replik	23
Anf. 35 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik.....	23
Anf. 36 LARS OHLY (v) replik	24
Anf. 37 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik.....	24
Anf. 38 LARS OHLY (v) replik	25
Anf. 39 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik.....	25
Anf. 40 PETER ERIKSSON (mp) replik.....	25
Anf. 41 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik.....	26
Anf. 42 PETER ERIKSSON (mp) replik.....	27
Anf. 43 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik.....	27

Anf. 44	Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp)	27
Anf. 45	MONA SAHLIN (s) replik	30
Anf. 46	Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp)	
	replik	30
Anf. 47	MONA SAHLIN (s) replik	31
Anf. 48	Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp)	
	replik	31
Anf. 49	LARS OHLY (v) replik	32
Anf. 50	Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp)	
	replik	32
Anf. 51	LARS OHLY (v) replik	33
Anf. 52	Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp)	
	replik	33
Anf. 53	PETER ERIKSSON (mp) replik	34
Anf. 54	JAN BJÖRKLUND (fp) replik	34
Anf. 55	PETER ERIKSSON (mp) replik	35
Anf. 56	JAN BJÖRKLUND (fp) replik	35
Anf. 57	GÖRAN HÄGGLUND (kd)	35
Anf. 58	MONA SAHLIN (s) replik	38
Anf. 59	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik	38
Anf. 60	MONA SAHLIN (s) replik	39
Anf. 61	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik	39
Anf. 62	LARS OHLY (v) replik	39
Anf. 63	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik	40
Anf. 64	LARS OHLY (v) replik	40
Anf. 65	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik	41
Anf. 66	PETER ERIKSSON (mp) replik	41
Anf. 67	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik	42
Anf. 68	PETER ERIKSSON (mp) replik	42
Anf. 69	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik	42
Anf. 70	LARS OHLY (v)	43
Anf. 71	Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik	45
Anf. 72	LARS OHLY (v) replik	46
Anf. 73	Statsminister FREDRIK REINFELDT (m) replik	46
Anf. 74	LARS OHLY (v) replik	47
Anf. 75	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik	47
Anf. 76	LARS OHLY (v) replik	48
Anf. 77	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik	49
Anf. 78	LARS OHLY (v) replik	49
Anf. 79	PETER ERIKSSON (mp)	49
Anf. 80	Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp)	
	replik	52
Anf. 81	PETER ERIKSSON (mp) replik	52
Anf. 82	Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp)	
	replik	53
Anf. 83	PETER ERIKSSON (mp) replik	53
Anf. 84	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik	53
Anf. 85	PETER ERIKSSON (mp) replik	54
Anf. 86	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik	54

Anf. 87 PETER ERIKSSON (mp) replik	54
2 § Avsägelse	55
3 § Anmälan om kompletteringsval till EU-nämnden	55
4 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	55
5 § Anmälan om inkomna faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen	57
6 § Hänvisning av ärenden till utskott	57
7 § Anmälan om interpellation	57
8 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	58
9 § Anmälan om skriftliga svar på frågor	58
10 § Kammaren åtskildes kl. 12.15.	59

